C/2024/6740

26.11.2024.

P9_TA(2024)0105

Provedba zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće za 2023.

Rezolucija Europskog parlamenta od 28. veljače 2024. Provedba zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće za 2023. (2023/2119(INI))

(C/2024/6740)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

— uzimajući u obzir glavu V. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), a posebno drugo poglavlje, odjeljak 2. o odredbama o zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici (ZSOP),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/697 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi Europskog fonda za obranu i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1092, ([1])

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji ([2]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2023/2418 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o uspostavi instrumenta za jačanje europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA) ([3]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2023/1525 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. srpnja 2023. o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP) ([4]),

— uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za sigurnu i održivu opskrbu kritičnim sirovinama i o izmjeni uredbi (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 i (EU) 2019/1020 (COM(2023)0160),

— uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju mjera za povećanje solidarnosti i kapaciteta u Uniji za otkrivanje kibersigurnosnih prijetnji i incidenata, pripremu za njih i odgovor na njih (COM(2023)0209),

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2017/2315 od 11. prosinca 2017. o uspostavi stalne strukturirane suradnje (PESCO) i utvrđivanju popisa država članica sudionica ([5]),

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2021/509 od 22. ožujka 2021. o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći (EPF) i o stavljanju izvan snage Odluke (ZVSP) 2015/528 ([6]),

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2022/1970 od 17. listopada 2022. o izmjeni Odluke 2010/452/ZVSP o Promatračkoj misiji Europske unije u Gruziji, EUMM Georgia ([7]),

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2022/1968 od 17. listopada 2022. o misiji Europske unije za vojnu pomoć za potporu Ukrajini (EUMAM Ukraine) ([8]),

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2022/2507 od 19. prosinca 2022. o izmjeni Odluke 2010/452/ZVSP o Promatračkoj misiji Europske unije u Gruziji, EUMM Georgia ([9]);

([1]) SL L 170, 12.5.2021., str. 149.
([2]) SL L 791, 21.3.2019., str. 1.
([3]) SL L, 2023/2418, 26.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj.
([4]) SL L 185, 24.7.2023., str. 7.
([5]) SL L 331, 14.12.2017., str. 57.
([6]) SL L 102, 24.3.2021., str. 14.
([7]) SL L 270, 18.10.2022., str. 93.
([8]) SL L 270, 18.10.2022., str. 85.
([9]) SL L 325, 20.12.2022., str. 110.

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2023/162 od 23. siječnja 2023. o misiji Europske unije u Armeniji (EUMA) ([10]),

— uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća od 14. i 15. prosinca 2023. o odluci o otvaranju pristupnih pregovora s Ukrajinom i Republikom Moldovom, otvaranju pristupnih pregovora s Bosnom i Hercegovinom nakon što se postigne potreban stupanj usklađenosti s kriterijima za članstvo te odobravanju statusa zemlje kandidatkinje Gruziji, pod uvjetom da se poduzmu koraci navedeni u preporuci Komisije od 8. studenoga 2023.;

— uzimajući u obzir izjavu Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 16. veljače 2024. o planiranoj izraelskoj vojnoj operaciji u Rafahu,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 22. siječnja 2018. o integriranom pristupu vanjskim sukobima i krizama, te od 24. siječnja 2022. o europskoj sigurnosnoj situaciji,

— uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 21. veljače 2022. o produljenju i jačanju provedbe koncepta koordinirane pomorske prisutnosti u Gvinejskom zaljevu,

— uzimajući u obzir Izjavu iz Versaillesa donesenu 11. ožujka 2022. na neformalnom sastanku čelnika država i vlada,

— uzimajući u obzir „Strateški kompas za sigurnost i obranu – za Europsku uniju koja štiti svoje građane, vrijednosti i interese te doprinosi međunarodnom miru i sigurnosti”, koji je Vijeće odobrilo 21. ožujka 2022., a Europsko vijeće prihvatilo 25. ožujka 2022., kao i Godišnje izvješće o napretku u provedbi Strateškog kompasa za sigurnost i obranu, objavljeno u ožujku 2023.,

— uzimajući u obzir pakt za civilni ZSOP – Put prema učinkovitijim civilnim misijama, koji je Vijeće donijelo 22. svibnja 2023.,

— uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnost od 18. svibnja 2022. o analizi nedostatnih ulaganja u obranu i o daljnjim koracima (JOIN(2022)0024),

— uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnost od 10. ožujka 2023. o ažuriranju Strategije pomorske sigurnosti EU-a i njezina akcijskog plana pod naslovom „Poboljšana strategija pomorske sigurnosti EU-a za suočavanje s promjenjivim pomorskim prijetnjama” (JOIN(2023) 0008),

— uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnost od 10. ožujka 2023. naslovljenu „Svemirska strategija Europske unije za sigurnost i obranu” (JOIN(2023)0009),

— uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 10. studenog 2022. naslovljenu „Akcijski plan za vojnu mobilnost 2.0” (JOIN(2022)0048),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 27. rujna 2023. naslovljenu „Prema otpornijoj, konkurentnijoj i održivijoj Europi” (COM(2023)0558),

— uzimajući u obzir Osmo izvješće o napretku u provedbi zajedničkog skupa prijedloga koje su 6. prosinca 2016. i 5. prosinca 2017. podržala vijeća EU-a i NATO-a, a koje su 16. lipnja 2023. vijećima EU-a i NATO-a zajednički podnijeli potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i glavni tajnik NATO-a,

— uzimajući u obzir Sjevernoatlantski ugovor,

— uzimajući u obzir Strateški koncept NATO-a iz 2022. i priopćenje sa sastanka na vrhu NATO-a u Vilniusu 2023.,

— uzimajući u obzir Deklaraciju sa sastanka na vrhu u Madridu koju su usvojili čelnici država i vlada NATO-a koji su sudjelovali na sastanku Sjevernoatlantskog vijeća u Madridu 29. lipnja 2022.,

([10]) SL L 22, 24.1.2023., str. 29.

— uzimajući u obzir tri zajedničke izjave o suradnji EU-a i NATO-a potpisane 8. srpnja 2016., 10. srpnja 2018. i 10. siječnja 2023.,

— uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda, a posebno njezin članak 2. stavak 4. o zabrani uporabe sile i članak 51. o neotuđivom pravu na individualnu i kolektivnu samoobranu,

— uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000), 1889 (2013), 2122 (2013), 2242 (2015) i 2493 (2019) o ženama, miru i sigurnosti te rezolucije 2250 (2015), 2419 (2018) i 2535 (2020) o mladima, miru i sigurnosti,

— uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravu mora (UNCLOS),

— uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o Cipru i izjavu za medije Vijeća sigurnosti UN-a o Cipru od 21. kolovoza 2023.,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. svibnja 2022. o prijetnjama stabilnosti, sigurnosti i demokraciji u zapadnoj i sahelskoj Africi ([11]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. siječnja 2023. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće za 2022. ([12]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. siječnja 2023. o humanitarnim posljedicama blokade u Gorskom Karabahu ([13]),

— uzimajući u obzir svoje rezolucije od 9. ožujka 2022. ([14]) i 1. lipnja 2023. ([15]) o vanjskom upletanju u sve demokratske procese u Europskoj uniji, uključujući dezinformiranje,

— uzimajući u obzir svoje rezolucije od 15. ožujka 2023. o odnosima EU-a i Armenije ([16]) te o odnosima EU-a i Azerbajdžana ([17]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. travnja 2023. o provedbi civilnog ZSOP-a i ostalih oblika pomoći EU-a u području civilne sigurnosti ([18]),

— uzimajući u obzir svoju Preporuku Vijeću i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 8. lipnja 2022. o vanjskoj, sigurnosnoj i obrambenoj politici EU-a nakon ruske ratne agresije na Ukrajinu ([19]),

— uzimajući u obzir svoju Preporuku od 5. listopada 2022. Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o strateškom odnosu i partnerstvu EU-a s Rogom Afrike ([20]),

— uzimajući u obzir svoju Preporuku od 23. studenoga 2022. Vijeću, Komisiji i potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o novoj strategiji EU-a za proširenje ([21]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. travnja 2023. naslovljenu „Kapacitet EU-a za brzo raspoređivanje, borbene skupine EU-a i članak 44. UEU-a: daljnji koraci” ([22]),

— uzimajući u obzir svoju preporuku o stvaranju europskih civilnih mirovnih snaga od 10. veljače 1999. ([23])

— uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0403/2023),

([11]) SL C 465, 6.12.2022., str. 137.
([12]) SL C 214, 16.6.2023., str. 54.
([13]) SL C 214, 16.6.2023., str. 104.
([14]) SL C 347, 9.9.2022., str. 61.
([15]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0219.
([16]) SL C, C/2023/404, 23.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/404/oj.
([17]) SL C, C/2023/405, 23.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/405/oj.
([18]) SL C, C/2023/445. 1.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/445/oj.
([19]) SL C 493, 27.12.2022., str. 136.
([20]) SL C 132, 14.4.2023., str. 115.
([21]) SL C 167, 11.5.2023., str. 105.
([22]) SL C, C/2023/448, 1.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/448/oj.
([23]) SL C 150, 28.5.1999., str. 164.

A. budući da se europski kontinent suočava s najsloženijom kombinacijom vojnih i nevojnih prijetnji uzrokovanih ruskom nezakonitom ratnom agresijom na Ukrajinu koja je ozbiljno ugrozila sigurnost i stabilnost EU-a; budući da ruska agresija krši međunarodno pravo, načela Povelje UN-a i Helsinškog završnog akta te predstavlja napad na međunarodni poredak utemeljen na pravilima, čime se ugrožava ključno načelo neprimjene sile u međunarodnim odnosima; budući da je ruska ratna agresija na Ukrajinu, u okviru koje su se drugi aspekti kao što su energija, opskrba hranom i informacije koristili kao oružje, ukazala na pojavu konkurentnijeg i manje sigurnog međunarodnog geopolitičkog okruženja;

B. budući da takve nevojne prijetnje uključuju dezinformacije, kibernetičke napade, gospodarski pritisak, ucjenjivanje hranom i energijom, instrumentalizaciju migracija i subverzivan politički utjecaj kojim se traži potpora nezakonitim ruskim vojnim operacijama;

C. budući da ruska ratna agresija na Ukrajinu, kao i povećana asertivnost drugih regionalnih i globalnih aktera kao što su Kina, Iran i određene zemlje Perzijskog zaljeva, destabiliziraju neposredno susjedstvo EU-a, među ostalim kroz strateška ulaganja i kampanje dezinformiranja, ali u nekim slučajevima i kroz pružanje političke, financijske, operativne i logističke potpore neprijateljskim subjektima u regiji; budući da se EU mora pobrinuti za veću potporu, osobito zemljama kandidatkinjama, kako bi se očuvala stabilnost i sigurnost te povećala suradnja u području obrane, posebno u pogledu borbe protiv dezinformacija i hibridnog ratovanja; budući da budućnost zapadnog Balkana i zemalja istočnog susjedstva leži u EU-u;

D. budući da ustrajni pokušaji Rusije da destabilizira EU i podriva europsku sigurnosnu strukturu zahtijevaju od EU-a da znatno poboljša koheziju i učinkovitost svoje vanjske, sigurnosne i obrambene politike i svojeg strateškog suvereniteta, postavi vlastite strateške ciljeve, brani svoje interese, vrijednosti i građane unutar i izvan svojih granica, na zapadnom Balkanu i u neposrednom istočnom i južnom susjedstvu, da osigura mir, sigurnost ljudi, održivi razvoj i demokraciju te podupre svoje partnere;

E. budući da je strateško okruženje europskog kontinenta u cjelini vrlo nestabilno, uz otvorene ili latentne sukobe u većini susjednih regija, od Kavkaza do Sahela te od Bliskog istoka do određenih područja sjeverne Afrike; budući da Rusija, uz pripojenje Krima i regija Donjeck, Herson, Luhansk i Zaporižje u Ukrajini, i dalje okupira gruzijske regije Abhaziju i Južnu Osetiju te Pridnjestrovlje u Republici Moldovi, što pokazuje potrebu za stalnom prisutnošću ZSOP-a u toj regiji;

F. budući da se suradnja EU-a s određenim afričkim zemljama osporava; budući da EU i njegove države članice trebaju ocijeniti učinkovitost misija i operacija ZSOP-a EU-a;

G. budući da je Ukrajini potrebno osigurati potrebne vojne kapacitete onoliko dugo koliko joj je potrebno da ostvari odlučujuću vojnu pobjedu i prekine ruski nezakoniti agresivni rat, obnovi svoj suverenitet i teritorijalnu cjelovitost unutar svojih međunarodno priznatih granica i odvrati bilo kakve buduće agresije; budući da Ukrajina, braneći se, također štiti europske vrijednosti i ključne sigurnosne interese te se bori za njih; budući da je suradnja EU-a i NATO-a bila ključna u koordinaciji isporuke oružja Ukrajini;

H. budući da je hitno potrebno da EU poveća svoje kapacitete, među ostalim nadogradnjom dosad nezabilježene potpore Ukrajini i povećanjem financiranja Europskog fonda za obranu (EDF), vojne mobilnosti, a posebno Europskog instrumenta mirovne pomoći (EPF), u okviru kojeg je EU Ukrajini osigurao vojnu opremu u vrijednosti većoj od 5 milijardi EUR, kao i putem projekata stalne strukturirane suradnje (PESCO) te vojnih i civilnih misija ZSOP-a; budući da EU treba dodatno poticati istraživanja, tehnološki razvoj i inovacije u području sigurnosti i obrane, ali i kibernetičke sigurnosti;

I. budući da su Parlament i Vijeće 2023. sklopili sporazume o Aktu o europskoj obrambenoj industriji putem zajedničke nabave (EDIRPA) i Aktu za potporu proizvodnji streljiva (ASAP), čiji je cilj potaknuti zajedničku nabavu obrambenih proizvoda, povećati proizvodne kapacitete europske obrambene industrije, obnoviti iscrpljene zalihe i smanjiti rascjepkanost sektora nabave u području obrane; budući da su potrebne daljnje inicijative za uspostavu istinske europske obrambene integracije, uključujući europski program ulaganja u obranu (EDIP) i europsku strategiju za obrambenu industriju;

J. budući da ti obrambeni alati bez znatnih proračunskih napora neće imati očekivani učinak ni na vojnu potporu Ukrajini ni na razvoj istinske europske obrambene sposobnosti i konkurentne obrambene tehnološke i industrijske baze EU-a; budući da tijekom izrade višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) i njegove revizije nije došlo do poboljšanja proračuna koji se izdvaja za europsku obranu; budući da su izneseni prijedlozi za uspostavu zajedničkog fonda za obranu u vrijednosti od 100 milijardi EUR, čiji bi cilj bio hitno povećanje domaće proizvodnje oružja i streljiva i koji bi se financirao europskim obveznicama;

K. budući da maksimiziranje obrambenih sposobnosti EU-a i država članica zahtijeva pametniju potrošnju i veću zajedničku nabavu; budući da izgradnja kapaciteta i njihova prilagodba vojnim potrebama iziskuju zajedničku stratešku kulturu, percepciju prijetnji i rješenja koja treba razviti i kombinirati u doktrinama i konceptima; budući da EU treba pripremiti svoj budući okvir za obrambenu suradnju u području vojnih kapaciteta, od njihova koncipiranja, preko njihova razvoja pa do njihove operativne primjene, u cilju povećanja naše obrambene spremnosti u okviru zajedničkih napora;

L. budući da je ruska ratna agresija na Ukrajinu ponovno potvrdila ulogu NATO-a kao temelja kolektivne obrane njegovih članica te nužnost snažne transatlantske veze; budući da je rat također naglasio nedostatak ulaganja u sigurnost i obranu u brojnim državama članicama EU-a i NATO-a; budući da je odluku čelnika NATO-a o izdvajanju najmanje 2 % BDP-a za obranu provelo samo nekoliko država članica NATO-a; budući da bi cilj potrošnje od 2 % trebao predstavljati minimum za države članice NATO-a i EU-a, a ne gornju granicu za potrošnju u području obrane;

M. budući da su teroristički napadi Hamasa na Izrael ukazali na nestabilno i dinamično sigurnosno stanje na Bliskom istoku i potrebu da EU i drugi međunarodni akteri preuzmu veću odgovornost i budu od pomoći vladama i organizacijama civilnog društva u regiji u postizanju trajnog i održivog mira, posebno daljnjim podupiranjem dvodržavnog rješenja između Izraela i Palestine te suzbijanjem terorizma i radikalizacije u regiji; budući da je 7. listopada 2023. u gnjusnom terorističkom napadu Hamasa ubijeno 1 139 Izraelaca i stranih građana, a 240 osoba uzeto za taoce; budući da su kao rezultat odgovora izraelske vlade u pojasu Gaze ubijeni deseci tisuća nedužnih Palestinaca i stotine članova osoblja UN-a, medicinskog osoblja i novinara; budući da su stalno bombardiranje i prisilna evakuacija Palestinaca u južni dio pojasa Gaze doveli do teške humanitarne situacije koja se ubrzano pogoršava; budući da je u napadima izraelskih snaga i doseljenika od 7. listopada 2023. ubijeno najmanje 330 Palestinaca na Zapadnoj obali;

N. budući da aktualni napadi u Crvenom moru iz područja Jemena pod kontrolom hutista, uz potporu Irana, predstavljaju znatnu prijetnju slobodi plovidbe, pomorskoj sigurnosti i međunarodnoj trgovini; budući da dodatni napadi raznih paravojnih postrojbi koje podupire Iran u Iraku i Siriji dodatno povećavaju rizik od regionalne eskalacije; budući da toj regiji prijeti najveći rizik od eskalacije sukoba u posljednjih nekoliko desetljeća;

O. budući da je cilj Strateškog kompasa pružiti EU-u potrebne strateške smjernice te realne i operativne alate za prelazak na dosljednu i vjerodostojnu obrambenu politiku utemeljenu na znatno povećanoj vojnoj suradnji među državama članicama, te učiniti EU učinkovitim i sposobnim pružateljem sigurnosti i odlučnim globalnim akterom, među ostalim s obzirom na novi sigurnosni kontekst, koji može brzo odgovoriti na krize izvan EU-a; budući da su se čelnici EU-a obvezali na razvoj modaliteta za fleksibilnije donošenje odluka, posebno putem članka 44. UEU-a, kojim se „koalicijama voljnih” omogućuje provođenje misija i operacija u ime EU-a; budući da EU, kako bi djelovao u trenutačnom međunarodnom okruženju, mora usvojiti holistički pristup kako bi se uhvatio u koštac sa svim prijetnjama s kojima se suočava;

P. budući da se Strateškim kompasom daje pozitivan doprinos globalnoj i transatlantskoj sigurnosti te da on mora biti dosljedan i usklađen sa strateškim konceptom NATO-a; budući da se suradnja EU-a i NATO-a nedavno znatno poboljšala; budući da članak 5. Sjevernoatlantskog ugovora i članak 42. stavak 7. UEU-a sadržavaju klauzulu o uzajamnoj obrani za svoje članice; budući da se člankom 222. UFEU-a dodatno utvrđuje „klauzula solidarnosti” među državama članicama EU-a;

Q. budući da, kako je navedeno u Strateškom kompasu, EU mora ići dalje u svojoj ambiciji postizanja otvorene strateške autonomije i tehnološke suverenosti , uz istovremeno jačanje svojih partnerstava s partnerima istomišljenicima kako bi zaštitio svoje vrijednosti i interese, kao i vrijednosti i interese svojih saveznika i susjeda;

R. budući da ZSOP provodi devet vojnih misija i 13 civilnih misija s više od 4 000 članova osoblja; budući da misijama i operacijama ZSOP-a često manjka brzo donošenje odluka i da im probleme stvara prekomjerno mikroupravljanje Vijeća, kao i ograničeni financijski, logistički i ljudski resursi; budući da države članice raspoređuju manje osoblja u misije i operacije; budući da takve prepreke ograničavaju ukupnu učinkovitost misija i operacija ZSOP-a; budući da je jedan od ciljeva Strateškog kompasa jačanje civilnih i vojnih misija i operacija ZSOP-a EU-a i to davanjem snažnijih i fleksibilnijih mandata, promicanjem bržih i fleksibilnijih postupaka donošenja odluka i osiguravanjem veće financijske solidarnosti;

S. budući da misije i operacije ZSOP-a imaju za cilj jačati otpornost i stabilnost europskog susjedstva, na primjer na Sredozemlju, u regiji južnog Kavkaza i Crnog mora, na zapadnom Balkanu i Rogu Afrike i to pružanjem usluga kao što su vojska, policija, obalna straža, osposobljavanje u području upravljanja granicama i izgradnja kapaciteta; budući da misije ZSOP-a, ako žele postići svoje ciljeve, moraju započeti pružanjem savjetovanja i osposobljavanja za suočavanje s novim i disruptivnim tehnologijama koje brzo prodiru u okruženje „zamrznutih sukoba”;

T. budući da se integriranim pristupom EU-a vanjskim sukobima i krizama osigurava dosljedna upotreba različitih kapaciteta EU-a, u okviru kojih bi njegova sigurnosna i obrambena politika trebala dopunjavati i biti dopunjena drugim civilnim instrumentima kako bi se doprinijelo sigurnosti ljudi i održivom miru u Europi i ostatku svijeta;

U. budući da sukobi nerazmjerno utječu na žene i djevojčice te, među ostalim, pojačavaju rodno uvjetovano nasilje, što je vidljivo i u neopravdanoj ruskoj ratnoj agresiji na Ukrajinu; budući da su žene nedovoljno zastupljene u civilnim misijama ZSOP-a, vojnim misijama i vojnim operacijama; budući da bi trebalo poticati i jačati sudjelovanje žena u mirovnim i vojnim operacijama;

V. budući da je Misija za vojnu pomoć za potporu Ukrajini (EUMAM) pokazala pozitivan učinak koji misije i operacije ZSOP-a imaju kada raspolažu s potrebnim resursima i doprinosima država članica; budući da je misija EUMAM već postigla cilj osposobljavanja 30 000 ukrajinskih vojnika; budući da je, na temelju trenutačnih rezultata i trendova, misija EUMAM spremna za osposobljavanje dodatnog ukrajinskog vojnog osoblja kako bi se ostvario cilj od 60 000 vojnika; budući da je misija također spremna prema potrebi integrirati zračno i pomorsko osposobljavanje ili reagirati na bilo kakve druge hitne zahtjeve Ukrajine za osposobljavanje;

W. budući da su misije i operacije ZSOP-a često meta hibridnih prijetnji, uključujući kampanje vanjskog manipuliranja informacijama i upletanja, čime se ugrožava njihova učinkovitost u stabiliziranju zemlje u kojoj su raspoređene; budući da Služba EU-a za civilno planiranje i provođenje (CPCC) i Služba za vojno planiranje i provođenje (MPCC) moraju razmotriti kako zaštititi raspoređene snage od hibridnih prijetnji;

X. budući da Rusija koristi privatna vojna poduzeća, kao što je skupina Wagner, kao dio paketa instrumenata hibridnog ratovanja kako bi imala uvjerljiv temelj za negiranje odgovornosti uz istodobno uspješno vršenje utjecaja u različitim regijama i ostvarivanje pristupa prirodnim resursima i kritičnoj infrastrukturi; budući da je skupina Wagner navodno počinila zlodjela u Ukrajini, Maliju, Libiji, Siriji i Srednjoafričkoj Republici; budući da je ojačala protueuropska stajališta, posebno u zemljama sa snažnom prisutnošću EU-a ili zemljama domaćinima misijama ZSOP-a; budući da je stanje u Maliju, Burkini Faso i Nigeru obilježeno nekooperativnim stavom pučista prema drugim partnerima (uključujući misiju EU-a za osposobljavanje u Maliju), regionalnim organizacijama i MINUSMA-i;

Y. budući da su nakon srpanjskog državnog udara u Nigeru pučisti donijeli odluku o pripremi predmeta za kazneni progon legitimnog nigerijskog predsjednika Mohameda Bazouma zbog „veleizdaje”; budući da je Gospodarska zajednica zapadnoafričkih država (ECOWAS) slijedila „dvostruku” politiku – posredovanje uz primjenu sankcija (trgovina, bankarstvo i pojedinci); budući da je EU izrazio snažnu potporu ECOWAS-u, spremnost na pripremu autonomnog režima sankcija i spremnost da razmotri svaki zahtjev ECOWAS-a za daljnju potporu; budući da su nakon državnog udara obje misije ZSOP-a (Misija EU-a za izgradnju kapaciteta (EUCAP) Sahel Niger i Misija EU-a za vojno partnerstvo(EUMPM) u Nigeru) obustavile svoje operativne aktivnosti i zadržale samo potrebno osnovno osoblje u zemlji; budući da su četiri aktivne mjere pomoći iz EPF-a (ukupno 74 milijuna EUR) suspendirane; budući da misije EUTM i EUCAP u Sahelu te u Srednjoafričkoj Republici nisu polučile očekivane rezultate;

Z. budući da su nestabilnost i nesigurnost u južnom susjedstvu i Sahelu usko povezane s upravljanjem europskim vanjskim granicama i da u tom kontekstu i dalje predstavljaju izazov; budući da Misija EU-a za pomoć u upravljanju granicama u Libiji i operacija pomorskih snaga EU-a na Sredozemlju (IRINI) doprinose naporima u smjeru održivog mira, sigurnosti i stabilnosti zahvaljujući provedbi embarga na oružje i borbi protiv nezakonitog oružja i trgovine ljudima;

AA. budući da zlonamjerno vanjsko upletanje i kampanje dezinformiranja, koje posebno sponzorira Rusija, a u nekim slučajevima i drugi akteri kao što su Kina i Iran, predstavljaju ozbiljan izazov za vanjsku politiku EU-a;

AB. budući da je zbog sve učestalije upotrebe hibridnih napada i prijetnji, o čemu svjedoče ruske aktivnosti u EU-u, Ukrajini, Africi i drugdje, potrebno razviti sveobuhvatne instrumente za otkrivanje i sprečavanje takvih incidenata i reagiranje na njih te za zaštitu građana i imovine Unije i to preobrazbom tradicionalnih vojnih kapaciteta, poboljšanjem sigurnosti kritične infrastrukture, borbom protiv inozemnih upletanja i manipuliranja informacijama te daljnjim razvojem zajedničke visoke razine kibersigurnosti; budući da je Kina pokazala i povećanu upotrebu taktika hibridnog ratovanja, među ostalim u indo-pacifičkoj regiji i Južnokineskom moru, čiji je cilj ugrožavanje stabilnosti i sigurnosti EU-a;

AC. budući da će u predstojećim godinama hibridne prijetnje sve više obuhvaćati sustavnu kombinaciju informacijskog ratovanja, agilne uporabe sile, kibernetičkog ratovanja velikih razmjera te novih i disruptivnih tehnologija od morskog dna do svemira, uz uporabu naprednih sustava za nadzor i napad koji se nalaze u svemiru, a sve će to biti omogućeno naprednom umjetnom inteligencijom, kvantnim računalstvom, sve „inteligentnijim" tehnologijama za ratovanje bespilotnim letjelicama, ofenzivnim kibernetičkim kapacitetima, hipersoničkim raketnim sustavima te nanotehnologijom i biološkim ratovanjem;

AD. budući da se za otprilike 90 % vanjske trgovine Unije koristi prijevoz morem; budući da se oko dvije trećine svjetske opskrbe naftom i plinom vadi na moru ili prevozi morem; budući da se do 90 % međunarodnih prijenosa podataka i komunikacija odvija putem podmorskih kabela; budući da organizirani kriminal i trgovci drogom znatan dio svojih aktivnosti obavljaju morskim putem, čak i korištenjem podmornica ili polupodmornica odnosno opreme koje sigurnosne snage teško mogu uočiti;

AE. budući da je suradnja s partnerima i saveznicima u području sigurnosti i obrane ključna za ambiciju EU-a da postane međunarodni pružatelj sigurnosti; budući da je suradnja s organizacijama kao što su UN, NATO, Afrička unija (AU), Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OESS), Udruženje država jugoistočne Azije te brojni saveznici i partneri istomišljenici ključna za uspješnu provedbu ZSOP-a;

AF. budući da su Sjedinjene Američke Države najvažniji saveznik EU-a; budući da su zajednička suradnja, partnerstvo i prijateljstvo između EU-a i SAD-a, koji se, među ostalim, odražavaju u našoj zajedničkoj suradnji u okviru NATO-a, okosnica naše zajedničke slobode, blagostanja, demokracije i sigurnosti;

AG. budući da je Latinska Amerika strateški partner EU-a i da postoji velik neiskorišteni potencijal za izgradnju istinskog strateškog partnerstva, među ostalim u sigurnosnoj suradnji;

AH. budući da su Komisija i Parlament predani jačanju EU-a kao vanjskog aktera koji može u većoj mjeri djelovati strateški i autonomno;

AI. budući da arktička regija postaje sve važnija u geopolitičkom smislu te u smislu gospodarskog razvoja i prijevoza, dok se istodobno suočava s izazovima povezanima s klimatskim promjenama i militarizacijom;

AJ. budući da sve agresivnije ponašanje Kine, posebno u njezinu susjedstvu, kao primjerice u Tajvanskom tjesnacu i Južnokineskom moru, predstavlja rizik za regionalnu i globalnu sigurnost; budući da Kina već dugi niz godina promiče alternativni diskurs koji dovodi u pitanje demokratske vrijednosti, otvorena tržišta i međunarodni poredak utemeljen na pravilima; budući da je sve veći utjecaj Kine u međunarodnim organizacijama otežao pozitivan napredak i dodatno isključio Tajvan iz legitimnog i smislenog sudjelovanja;

AK. budući da su Sjedinjene Američke Države, Japan i Južna Koreja 18. kolovoza 2023. održali prvi povijesni trilateralni sastanak; budući da je uzajamna suradnja među zemljama istomišljenicama, posebno u indo-pacifičkoj regiji, ključna za osiguravanje mirnog i prosperitetnog razvoja regije; budući da bi EU također trebao nastojati poboljšati svoju sigurnosnu suradnju s tim zemljama istomišljenicama u regiji;

AL. budući da Kosovu te dijalogu Beograda i Prištine uz posredovanje EU-a prijeti destabilizacija; podsjeća da operacija EUFOR Althea ima ključnu ulogu za sigurnost i stabilnost Bosne i Hercegovine i regije;

AM. budući da kulturna baština ima univerzalnu dimenziju kao svjedočanstvo povijesti neodvojivo od identiteta naroda te da je međunarodna zajednica mora zaštititi i očuvati za buduće naraštaje;

AN. budući da postoji potreba za sveobuhvatnim pristupom izgradnji mira koji uključuje civilne stručnjake koji bi provodili praktične mjere u cilju uspostave mira; budući da lokalne i međunarodne nevladine organizacije provode ključne aktivnosti usmjerene na sprečavanje i mirno rješavanje sukoba i da je iznimno važno što bolje iskoristiti njihovo iskustvo;

1. izražava zabrinutost zbog sve lošije globalne sigurnosne situacije i smatra da je u ovim vremenima velike nesigurnosti europsko i transatlantsko jedinstvo, kao i bliska suradnja s partnerima istomišljenicima diljem svijeta, potrebnije nego ikad prije kako bi se riješili izazovi nastali zbog višestrukih globalnih kriza, proaktivno djelovalo i odlučno reagiralo na prijetnje međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima i olakšala učinkovita provedba ZSOP-a;

2. zauzima ujedinjeno stajalište s Ukrajinom i odlučno osuđuje ruski nezakoniti, ničim izazvani i neopravdani agresivni rat; žali zbog globalnih posljedica ruskog nezakonitog agresivnog rata koji pogađa zemlje i ranjiva društva u cijelom svijetu povećanjem cijena energije i nestašicom hrane te koji grubo krši i ugrožava međunarodno pravo i načela Povelje UN-a te potkopava europsku i globalnu sigurnost i stabilnost; uviđa da Rusija nastavlja svoj agresivni rat protiv Ukrajine uz potporu Bjelarusa, Irana i Sjeverne Koreje te da zadržava aktivnu vojnu prisutnost kada to smatra strateški važnim;

3. najoštrije osuđuje gnjusne terorističke napade terorističke skupine Hamas na Izrael, uključujući uzimanje talaca, izražava svoju potporu Državi Izrael i njezinu narodu te palestinskim civilima u pojasu Gaze i na Zapadnoj obali; poziva na trenutačno i bezuvjetno puštanje na slobodu svih talaca koje teroristička skupina Hamas drži te na vraćanje tijela mrtvih talaca; ističe pravo Izraela na obranu u skladu s međunarodnim pravom i međunarodnim humanitarnim pravom; naglašava da sve strane u svakom trenutku moraju praviti razliku između boraca i civila te da zaraćene strane smiju napadati samo borce i vojne ciljeve; poziva izraelsku vladu da ne poduzima vojne akcije u Rafahu kojima bi se pogoršala ionako katastrofalna humanitarna situacija i spriječilo hitno potrebno pružanje osnovnih usluga i humanitarne pomoći; izražava najdublju tugu i punu solidarnost s nedužnim žrtvama na objema stranama, njihovim obiteljima i bližnjima; poziva na to da se odgovorni za teroristička djela i kršenja međunarodnog prava privedu pravdi; poziva na temeljitu istragu uloge trećih zemalja, uključujući Iran i Katar, i nedržavnih subjekata u pružanju financijske, materijalne i operativne potpore Hamasu;

4. oštro osuđuje aktualne napade na pomorske aktivnosti u Crvenom moru pokrenute s područja pod kontrolom hutista u Jemenu, uz potporu Irana; pozdravlja odluku država članica da pokrenu pomorsku operaciju ZSOP-a pod imenom ASPIDES radi zaštite trgovačkih brodova jačanjem informiranosti o stanju u pomorstvu i pratećim plovilima kako bi se spriječili napadi; nadalje osuđuje napade vojnih skupina iz Libanona, Sirije i Iraka koje podupire Iran;

Osiguranje potrebnih obrambenih kapaciteta za Ukrajinu

5. potvrđuje da će EU nastaviti podupirati Ukrajinu pružanjem potrebnih vojnih sredstava kako bi se okončao ruski agresivni rat i obnovila teritorijalna cjelovitost Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica, omogućujući joj da učinkovito ostvari svoj suverenitet, zaštiti svoje građane, dokumentira i istraži ratne zločine i odgovorne privede pravdi, te da ispuni želju ukrajinskog naroda za euroatlantskom integracijom, posebno članstvom u EU-u, koja se temelji na snažnom poistovjećivanju s europskim vrijednostima slobode, demokracije i vladavine prava te članstvom u NATO-u; naglašava da su vojna pobjeda Ukrajine i njezino članstvo u EU-u i NATO-u potrebni za opću sigurnost, stabilnost i održivi mir na europskom kontinentu;

6. naglašava važnost EPF-a kojim se podupiru ukrajinske oružane snage osiguravanjem financiranja, isporuke vojne opreme i obuke, istovremeno omogućujući koordinaciju za sve dionike putem centra za razmjenu informacija u okviru Vojnog stožera EU-a (EUMS); potiče države članice da izrade predvidljiv popis vojnih kapaciteta koji se temelji na scenarijima i koji se može osigurati u okviru EPF-a kako bi se osigurala brza nabava kratkoročnih i dugoročnih kapaciteta; poziva na osiguranje financijske održivosti i trajnosti Europskog instrumenta mirovne pomoći kako bi se Ukrajini i drugim partnerima EU-a diljem svijeta pružila potpora koju traže; poziva na daljnje povećanje i ubrzanje financijske i vojne pomoći Ukrajini te na hitno raspoređivanje moderne opreme, oružja i sustava zračne obrane i sustava zemlja-zemlja najnovije generacije;

7. potiče veće države članice sa snažnijim kapacitetima obrambene industrije, kao što su Francuska, Španjolska i Italija, da uvelike i hitno povećaju vojnu pomoć Ukrajini;

8. potiče vlade država članica da odmah započnu dijalog s poduzećima iz obrambenog sektora kako bi se zajamčilo da proizvodnja i isporuka, u prvom redu streljiva, granata i projektila za Ukrajinu, imaju prednost pred narudžbama iz ostalih trećih zemalja;

9. pozdravlja izvorni prijedlog potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Borrella, koji se temelji na prethodnom pozivu Parlamenta da se u okviru EPF-a uspostavi fond za pomoć u iznosu od 20 milijardi EUR namijenjen pružanju potpore ukrajinskim oružanim snagama u iznosu do 5 milijardi EUR godišnje u razdoblju od 2023. do 2027., žali zbog toga što su države članice smanjile tu ambiciju na ukupno 5 milijardi EUR dodatnih sredstava i potiče ih da brzo postignu dogovor u tom pogledu; oštro osuđuje napore Mađarske da spriječi nedavne pokušaje nadopune EPF-a i kao i prijedlog potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije o posebnom fondu za pomoć Ukrajini; naglašava da sva vojna pomoć i isporuke oružja u okviru EPF-a moraju u potpunosti biti u skladu sa zajedničkim stajalištem EU-a o izvozu oružja, međunarodnim pravom o ljudskim pravima i humanitarnim pravom, te da se mora osigurati odgovarajuća transparentnost i odgovornost; žali zbog nepotrebnog kašnjenja Sjedinjenih Američkih Država s odobravanjem sljedeće tranše hitno potrebne pomoći Ukrajini;

10. pozdravlja uspostavu misije za vojnu pomoć za potporu Ukrajini (EUMAM Ukraine) i njezinu ulogu u jačanju vojne učinkovitosti ukrajinskih oružanih snaga kako bi mogle braniti svoju teritorijalnu cjelovitost unutar međunarodno priznatih granica Ukrajine i omogućiti zemlji da učinkovito provodi svoj suverenitet i zaštitu civila; ističe potrebu da se Službi za vojno planiranje i provođenje (MPCC) osigura potrebno osoblje i infrastruktura za planiranje i zapovijedanje tom važnom misijom osposobljavanja;

11. pozdravlja sposobnost misije EUMAM Ukraine da na fleksibilan način odgovori na ukrajinske potrebe za osposobljavanjem; očekuje da će ta misija donijeti dodanu vrijednost širenjem ponuda osposobljavanja i usklađivanjem s drugim inicijativama za osposobljavanje koje su već u tijeku; ustraje u prilagodbi modula osposobljavanja stečenim iskustvima kako bi se na odgovarajući način odgovorilo na potrebe ukrajinskih snaga; čestita Europskoj službi za vanjsko djelovanje (ESVD) i državama članicama na uspješnom osposobljavanju više od 30 000 vojnika prije kraja 2023.; pozdravlja prijedlog Visokog predstavnika / potpredsjednika Komisije o povećanom cilju osposobljavanja 60 000 ukrajinskih vojnika do kraja 2024.; naglašava važnost kontinuiranog prilagođavanja i preispitivanja modula osposobljavanja na temelju iskustava stečenih s bojišta, kao i stalne usmjerenosti na rješavanje trenutačnih i budućih izazova, uključujući borbu protiv bespilotnih letjelica, osposobljavanje za sustave bespilotnih letjelica, zračnu obranu, otkrivanje mina, kombinirano oružje i specijalizirano osposobljavanje te razvoj kapaciteta sadašnjih i budućih časnika ukrajinskih oružanih snaga na svim razinama i u skladu s njihovim potrebama; nadalje pozdravlja brzo zaključenje rasprava i snažno sudjelovanje država članica u pokretanju misije EUMAM Ukraine, što se može opisati kao predložak za buduće misije vojnog osposobljavanja, te ih poziva da pokažu sličnu ambiciju i doprinos drugim sadašnjim i budućim misijama i operacijama ZSOP-a;

12. pohvaljuje fleksibilnost i prilagodljivost savjetodavne misije Europske unije u Ukrajini (EUAM Ukrajina) u provedbi njezinog revidiranog mandata u teškim uvjetima, uključujući njezinu potporu istrazi i kaznenom progonu međunarodnih zločina počinjenih u kontekstu ničim izazvane i neopravdane vojne agresije Rusije na Ukrajinu; poziva EU da joj osigura djelovanje s odgovarajućim financijskim, logističkim i ljudskim sredstvima kako bi se zadovoljile potrebe Ukrajine te pozdravlja sudjelovanje trećih zemalja u tom pogledu;

13. naglašava konkretnu potporu EU-a Ukrajini putem „trodijelnog pristupa opskrbi streljivom”; potiče bržu isporuku streljiva iz postojećih zaliha država članica putem Europskog instrumenta mirovne pomoći; skreće pozornost na drugu fazu „trodijelnog pristupa opskrbi streljivom”, čiji je cilj Ukrajini osigurati milijun minobacačkih granata do ožujka 2024., te izražava zabrinutost zbog nedavnih izjava koje upućuju na to da se rok neće poštovati; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije i države članice na ubrzanje zajedničke nabave streljiva za Ukrajinu i naglašava potrebu za intenziviranjem proizvodnih kapaciteta europske industrije osiguravanjem brze i učinkovite provedbe Akta za podupiranje proizvodnje streljiva; potiče države članice da malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi) u europskom obrambenom sektoru pruže specijalizirane mogućnosti kako bi mogla sudjelovati u natječajnom postupku; poziva države članice EU-a da ubrzaju razvoj kapaciteta za proizvodnju vojnog streljiva, s posebnim naglaskom na zajedničkim projektima s Ukrajinom, te da osiguraju da se narudžbe za Ukrajinu hitno vode kao prioritet; nadalje naglašava da bi trebalo poduzeti konkretne korake kako bi se Ukrajina integrirala u obrambene i kibernetičke sigurnosne politike i programe EU-a tijekom postupka priključenja EU-u, nadovezujući se na suradnju i razmjene s Agencijom EU-a za kibernetičku sigurnost (ENISA), postojeći sporazum s Europskom obrambenom agencijom (EDA) i mogućnost država članica da u ime Ukrajine pribavljaju dodatne količine u okviru jačanja europske obrambene industrije putem Akta o zajedničkoj nabavi (EDIRPA); poziva ESVD i Komisiju da iznesu plan za održiv i dugoročan paket sigurnosnih obveza za Ukrajinu kojim se dopunjuje osiguravanje sve većih sigurnosnih zahtjeva EU-a; pozdravlja uspostavu „Instrumenta za Ukrajinu” i apelira na sve aktere da rade na njegovoj provedbi;

14. ističe važnost globalnog osuđivanja agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, kojim se krše međunarodno pravo i načela Povelje UN-a te ugrožavaju europska i svjetska sigurnost i stabilnost; poziva posebnog izaslanika Komisije za provedbu sankcija EU-a da temeljito istraži zaobilaženje sankcija EU-a protiv ruskih subjekata, posebno u pogledu robe s dvojnom namjenom u vezi s ratnom agresijom na Ukrajinu; osuđuje prisutnost vojnika iz trećih zemalja, među ostalim iz Kube, Srbije i Sirije, koji se bore za Rusiju u ratnoj agresiji na Ukrajinu i zahtijeva njihovo hitno povlačenje;

15. ističe ishod sastanka NATO-a na vrhu u Vilniusu kojim se jasno potvrđuje da je budućnost Ukrajine u savezu; pozdravlja paket potpore Ukrajini sa sastanka na vrhu i uspostavu Vijeća NATO-a i Ukrajine koje će Ukrajinu pripremiti za članstvo u NATO-u koje bi se trebalo ostvariti što prije nakon završetka rata; podržava kontinuirane transatlantske napore i koordinaciju u pogledu vojne pomoći i isporuke oružja Ukrajini;

16. naglašava da su obveze EU-a i NATO-a prema Ukrajini dio šireg međunarodno koordiniranog paketa sigurnosnih jamstava za Ukrajinu, među ostalim multilateralnog okvira za pregovore o bilateralnim sigurnosnim obvezama i dogovorima za Ukrajinu kojeg je pokrenuo G7;

17. ističe važnost nastavka primjene članka 42. stavka 7. UEU-a o uzajamnoj pomoći i poziva na konkretne korake kako bi se razvila istinska politika solidarnosti EU-a, među ostalim pojašnjenjem usklađenosti između tog teksta i članka 5. Sjevernoatlantskog ugovora, s obzirom na to da nisu sve države članice EU-a članice NATO-a;

Jačanje europske obrane kao odgovor na agresivni rat Rusije protiv Ukrajine;

18. naglašava i potvrđuje svoju nepokolebljivu potporu predanosti čelnika država i vlada EU-a iz Izjave iz Versaillesa da Ukrajini pruže svu potrebnu podršku i da preuzmu veću odgovornost za europsku sigurnost jačanjem obrambenih kapaciteta država članica i EU-a; potiče bolju koordinaciju s transatlantskim saveznicima i NATO-om u tom pogledu; smatra da je potrebno ažurirati Strateški kompas kako bi se uključile pouke izvučene iz ruske ratne agresije na Ukrajinu koja je započela nekoliko dana prije njegova donošenja, kao i u svjetlu nedavnih događanja na Bliskom istoku; poziva EU i njegove države članice da nakon tog ažuriranja, koje bi trebalo postati redovitim zadatkom, ispune obvezu iz Izjave iz Versaillesa ubrzanjem pune provedbe Strateškog kompasa masovnim jačanjem europske vojne suradnje na razini industrije i oružanih snaga kako bi Europska unija postala snažniji i sposobniji pružatelj sigurnosti koji je interoperabilan te se nadopunjuje s NATO-om;

19. prima na znanje raspravu o nuklearnom odvraćanju u Europi i poziva na konstruktivnu i otvorenu europsku raspravu o tom ključnom elementu teritorijalne obrane i odvraćanja, koja je potrebna kako bi se zajamčila dugoročna sigurnost europskog kontinenta i njegovih naroda;

20. podsjeća da je cilj EU-a, kako je jasno navedeno u Strateškom kompasu, da može djelovati brzo i snažno kad god kriza izbije, po potrebi samostalno ili u okviru partnerstva, te da Strateški kompas ne smije biti zamjena za odgađanje ključnih ulaganja u sigurnosne i obrambene kapacitete EU-a; naglašava da se ambiciozni ciljevi i ključne etape Strateškog kompasa mogu postići samo odgovarajućom političkom voljom i djelovanjem u ime država članica i institucija EU-a, kao i, prema potrebi, potrebnim financijskim doprinosima; stoga poziva države članice da sustavno i redovito ažuriraju analizu prijetnji;

21. ponovno potvrđuje da bi EU, kako bi postao vjerodostojan geopolitički akter, trebao reformirati svoj sustav donošenja odluka; žali zbog toga što je potencijal za brzo, učinkovito i djelotvorno djelovanje u područjima vanjskih poslova, sigurnosti i obrane, predviđen premošćujućim klauzulama UEU-a, iskorišten tek u vrlo ograničenoj mjeri; ponovno poziva Vijeća da za odluke u područjima ZVSP-a i ZSOP-a, barem u onim područjima koja nemaju vojne posljedice, postupno prijeđe na glasovanje kvalificiranom većinom; ponavlja svoj poziv na organizaciju redovitih sastanaka ministara obrane EU-a u Vijeću te poziva na uspostavu zajedničkog civilno-vojnog sjedišta na europskoj razini koje bi objedinilo civilne i vojne instrumente kako bi se u potpunosti iskoristio integrirani pristup EU-a upravljanju krizama, od strateškog planiranja do stvarnog provođenja misije ili operacije;

22. poziva na imenovanje povjerenika za obrambenu uniju u okviru sljedeće Komisije koji će biti odgovoran za dovršetak istinske europske obrambene unije i sva pitanja povezana s obranom, uključujući ZSOP, nakon jasne podjele zadaća s potpredsjednikom Komisije / Visokim predstavnikom Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku; smatra da bi, zajedno s punopravnim Odborom za sigurnost i obranu u Parlamentu, povjerenik za obrambenu uniju trebao upravljati namjenskim i znatnim proračunom obrambene unije;

Strateški kompas: „DJELOVANJE"

23. podsjeća tijela EU-a i države članice na njihovu predanost jačanju MPCC-a te postizanju pune operativne sposobnosti, među ostalim osiguravanjem odgovarajućih prostorija, dostatnog broja osoblja te reorganizacijom Vojnog stožera EU-a; traži da se njegova potpuna operativna sposobnost dosegne do 2025., kako je navedeno u Strateškom kompasu, unatoč zaključcima Vijeća od 19. studenog 2018., u kojima je predviđen rok do 2020.; traži osim toga da se broj osoblja MPCC-a znatno poveća, odnosno na 250 članova osoblja; naglašava hitnu potrebu za uspostavom MPCC-a kao preferirane zapovjedne i nadzorne strukture za vojne operacije EU-a, među ostalim za upotrebu budućeg Kapaciteta za brzo raspoređivanje (RDC); smatra da se ta zadaća može dodijeliti i jednom od četiri postojeća nacionalna operativna stožera;

24. ponovno naglašava važnost potpune provedbe RDC-a s najmanje 5 000 vojnika i relevantnim kapacitetima u skladu s njegovom modularnom prirodom, dostupnih za krizne situacije u nepermisivnim okruženjima, kao što su zadaci spašavanja i evakuacije, operacije početnog djelovanja i stabilizacije ili privremeno pojačanje misija; smatra da je bez čvrste političke predanosti i većih sredstava ugrožena ambicija da RDC bude operativan do 2025.; poziva države članice da uzmu u obzir praktične modalitete za provedbu članka 44. UEU-a tijekom operacionalizacije RDC-a, kao i u drugim operativnim angažmanima ZSOP-a, prema potrebi, kako bi se skupini voljnih i sposobnih država članica omogućilo planiranje i provođenje misija ili operacija unutar okvira EU-a i time osiguralo brzo aktiviranje RDC-a; ponavlja da bi RDC trebao biti organiziran na način da se njegove različite komponente mogu staviti na raspolaganje unutar određenih rokova, pri čemu je za neke komponente na snazi „rok o premještanju" od 5 do 10 dana; napominje da se točan broj najmanjeg broja vojnika može utvrditi tek nakon što se u konceptualnom planu analiziraju mogući scenariji; smatra da Kapacitet EU-a za brzo raspoređivanje ima velik potencijal za znatno poboljšanje i oslanjanje na iskustva stečena u prethodnim borbenim skupinama EU-a, rješavanje i prevladavanje njihovih različitih nedostataka, jačanje strateške autonomije EU-a i pozitivan doprinos integriranom pristupu EU-a sigurnosti i miru;

25. pozdravlja prvu vježbu Kapaciteta za brzo raspoređivanje koja se održala u listopadu 2023. u Španjolskoj u okviru MILEX-a (vojna vježba za upravljanje krizom) i sa zanimanjem iščekuje buduće vježbe uživo usmjerene na poboljšanje njegovih kapaciteta, povećanje interoperabilnosti među državama članicama i učinkovito testiranje upotrebe RDC-a u različitim scenarijima; poziva države članice i ESVD da osiguraju da takve vježbe osposobljavanja i certificiranja mogu imati korist od mehanizma zajedničkih troškova kako bi se osiguralo odgovarajuće sudjelovanje u budućnosti;

26. ističe da bi RDC trebao biti formiran kao jedna od vrsta vojnih kapaciteta EU-a za odgovor na krizu s vlastitim pravnim identitetom kako bi se omogućila uspostava RDC-a kao sile koja je stalno dostupna i koja se zajednički uvježbava i koja bi postala pripravna snaga; primjećuje da bi RDC trebao provoditi redovite zajedničke vježbe na strateškoj, zajedničkoj i taktičkoj razini unutar okvira EU-a na temelju operativnih scenarija i u skladu s jedinstvenim standardima osposobljavanja i certifikacije, kao što je to slučaj u okviru NATO-a, kako bi se poboljšala spremnost i interoperabilnost; naglašava da bi vježbe trebao zakazivati EUMS te da bi ih trebao planirati i provoditi MPCC; poziva države članice da se obvežu na znatno smanjenje kritičnih nedostataka u pogledu strateških pospješitelja do 2025., posebno onih povezanih s RDC-om, kao što su strateški zračni mostovi, sredstva za komunikaciju u svemiru, medicinska oprema, sposobnosti za kibernetičku obranu te obavještajni podaci i izviđanje; pozdravlja da su države članice nedavno nadoknadile zaostatak u oblikovanju snaga, čime se omogućuje da RDC i njegove borbene skupine postanu potpuno operativni do 2025.;

27. podsjeća da je EU postavio dugoročni cilj znatnog povećanja svojih ambicija i rada na razvoju svojih kapaciteta za dobrovoljno raspoređivanje do 60 000 vojnika iz država članica u operacijama pod vodstvom EU-a, kako je utvrđeno u glavnom cilju iz Helsinkija iz 1999.;

28. ističe da je hitno potrebno znatno poboljšati vojnu mobilnost naših oružanih snaga i ulagati u nju, dajući prednost ulaganjima kojima se uklanjaju uska grla i veze koje nedostaju; pohvaljuje napore država članica, saveznika, EU-a i NATO a u unapređenju vojne mobilnosti u srednjoj i istočnoj Europi; poziva države članice da nastave rad na pojednostavljenju i usklađivanju postupaka za vojnu mobilnost i da skrate rokove za izdavanje odobrenja kako bi se državama članicama EU-a omogućilo brže djelovanje i povećala njihova učinkovitost odgovora, u skladu s njihovim obrambenim potrebama i odgovornostima, kako u kontekstu misija i operacija zajedničke sigurnosne i obrambene politike, tako i u kontekstu nacionalnih i multinacionalnih aktivnosti;

29. poziva na jačanje Europske obrambene agencije, upravljanje naprednim istraživanjem i razvojem sposobnosti te poticanje zajedničke nabave kako bi se ojačala europska obrambena tehnološka i industrijska baza (EDTIB), a da se pritom ne otežava nabava bilo koje opreme iz zemalja sličnih stajališta; poziva na poboljšanje financiranja obrane istraživanjem moguće reforme politike kreditiranja Europske investicijske banke; poziva na jačanje pristupa industrije privatnom financiranju kako bi se osiguralo da europska obrambena industrija ima dostatan pristup javnom i privatnom financiranju i ulaganjima na održivoj osnovi; poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama razmotri razvoj parametara za financijski proizvod čiji je cilj poduprijeti ulaganja u europsku sigurnost, uključujući mjere obrambene industrije; pozdravlja zajedničke napore Europske investicijske banke i Komisije za pokretanje instrumenta vlasničkog kapitala za obranu, u iznosu od 175 milijuna EUR, kako bi se potaknuo razvoj tehnologija s dvojnom namjenom; pozdravlja nova revidirana fiskalna pravila o proračunskim deficitima kojima se omogućuje dodatna vojna potrošnja nakon ruske invazije na Ukrajinu;

30. poziva potpredsjednika / Visokog predstavnika i države članice da osiguraju snažnije, učinkovitije, fleksibilnije i modularnije misije i operacije ZSOP-a, koje se mogu prilagoditi promjenjivom sigurnosnom kontekstu, pri čemu bi se trebalo uzeti u obzir načelo integriranog pristupa, i koje su utemeljene na sinergijama i komplementarnostima civilne i vojne dimenzije ZSOP-a; ističe važnost civilnih misija ZSOP-a za koordinaciju s drugim međunarodnim partnerima uključenima u slične aktivnosti u zemlji domaćinu; naglašava važnost utvrđivanja jasnih i ostvarivih ciljeva za svaku misiju i operaciju, dopunjenih potrebnim financijskim, logističkim i ljudskim resursima u skladu s napretkom postignutim u ostvarivanju svakog cilja; naglašava da svaka misija i operacija moraju biti učinkovito prilagođene potrebama i zahtjevima svake zemlje domaćina, osiguravajući pritom stvaranje potrebnih uvjeta kako bi misija postigla navedene ciljeve i održala snažno partnerstvo s lokalnim stanovništvom i nacionalnim tijelima; ističe važnost pristupa osposobljavanja i opremanja i osposobljavanja instruktora za misije i operacije kako bi se osigurao njihov dugoročni uspjeh i učinak na zemlju domaćina;

31. pozdravlja donošenje novog pakta za civilni ZSOP i predanost povećanju učinkovitosti, fleksibilnosti i reaktivnosti civilnih misija, među ostalim ubrzanjem donošenja odluka, jačanjem operativnog planiranja, kao i poboljšanjem odabira i zapošljavanja osoblja, naglašavanjem rodne ravnopravnosti i poboljšanjem alata za odgovor; smatra da se civilne i vojne misije moraju više usredotočiti na ključne elemente sigurnosti ljudi; pozdravlja predanost ESVD-a i država članica, uz blisko savjetovanje s Komisijom, uspostavljanju redovitog i strukturiranog procesa razvoja civilnih kapaciteta 2024.;

32. poziva na izradu detaljnih procjena učinka za sve misije i operacije koje će se često održavati, u kombinaciji sa strateškim preispitivanjem, kako bi se učinkovitije ocijenili kratkoročni, srednjoročni i dugoročni učinci na zemlju domaćina te kako bi se ispitalo jesu li misije i operacije postigle željeni učinak; poziva na to da se te procjene učinka podijele s Parlamentom; naglašava posebnu potrebu da sve misije i operacije imaju odredbe o vremenskom ograničenju valjanosti kako bi se, prema potrebi, omogućio održiv prekid;

33. poziva Vijeće i ESVD da komponentu zaštite kulturne baštine uključe u svoje misije i operacije ZSOP-a u cilju pružanja pomoći i edukacije lokalnim partnerima u pogledu suočavanja sa sigurnosnim izazovima povezanima s očuvanjem i zaštitom kulturne baštine; poziva Vijeće i ESVD da u svoje misije i operacije ZSOP-a uključe preventivnu diplomatsku komponentu kako bi se bolje analizirale situacije u određenim područjima, spriječilo izbijanje, eskalacija, nastavak i ponavljanje sukoba te posredovalo između stranaka koje su na rubu nasilja, pri čemu bi se pomagalo u postizanju pomirenja i izgradnji otpornih i uključivih društava;

34. podsjeća da su uključivanje i operacionalizacija rodnih perspektiva u vanjskim odnosima i provedba Programa o ženama, miru i sigurnosti dugotrajni prioriteti EU-a; stoga ustraje u tome da je važno ispuniti sve preuzete obveze, uključujući one iz Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP) III (2020. – 2024.) i Strateškog kompasa, među ostalim promicanjem rodne ravnopravnosti i sustavnim uključivanjem rodne perspektive, na temelju rodne analize utemeljene na podacima, u sva civilna i vojna planiranja i djelovanja ZSOP-a; u tom kontekstu pozdravlja imenovanje savjetnika za rodna pitanja u svim misijama i operacijama ZSOP-a te uspostavu mreže kontaktnih točaka za rodna pitanja; poziva na potpunu provedbu obveza preuzetih u novom Paktu za civilni ZSOP, koji uključuje znatno povećanje sudjelovanja žena u civilnom ZSOP-u među međunarodnim osobljem, u cilju postizanja zastupljenosti od najmanje 40 % uz istodobno nastojanje da se postigne rodni paritet; međutim, naglašava da je potrebno učiniti više kako bi se osigurala rodna ravnopravnost te potpuno i smisleno sudjelovanje žena u ZSOP-u, posebno u vojnim misijama; poziva države članice da poduzmu korake za smanjenje profesionalnih prepreka za žene unutar svojih obrambenih snaga; potiče ESVD da Pododboru za sigurnost i obranu (SEDE) redovito podnosi izvješća o napretku u provedbi mjera povezanih s rodnim pitanjima;

35. naglašava ključnu ulogu rodne ravnopravnosti i prava žena u temeljnim aspektima sigurnosnih i obrambenih mjera; snažno osuđuje počinjenje ratnih zločina protiv civilnog stanovništva, posebno korištenja seksualnog nasilja kao sredstva ratovanja; ističe važnost mjera kibersigurnosti u praćenju i sprečavanju trgovine ženama pogođenima sukobima;

36. naglašava da, osim pružanja sigurnosnih jamstava i pomoći Ukrajini, moraju biti uspostavljene mjere za rješavanje problema mentalnog zdravlja koji nastaju i koji će se i dalje javljati među vojnim osobljem i građanima kao posljedica rata;

37. pozdravlja zajedničko priopćenje iz lipnja 2023. o novim izgledima za povezanost klime i sigurnosti, u kojem se navode konkretne mjere za rješavanje učinaka klimatskih promjena i uništavanja okoliša na sigurnost i europsku obranu, uključujući ZSOP; naglašava potrebu za napretkom u njegovoj sveobuhvatnoj provedbi kako bi se poboljšala operativna učinkovitost, uključujući raspoređivanje savjetnika za okoliš u sve misije i operacije ZSOP-a do 2025., te kako bi se državama članicama pružila potpora u uklanjanju svih nedostataka, prepreka i poticaja za pripremu svojih oružanih snaga za klimatske promjene, kako je zatraženo u Strateškom kompasu;

38. ponavlja važnu ulogu mladih i organizacija mladih u održavanju i promicanju mira i sigurnosti te poziva ESVD da se obveže na sustavniju integraciju mladih u svoj program za mlade, mir i sigurnost;

39. naglašava važnost odgovarajućeg, fleksibilnog i održivog financiranja za sve sigurnosne i obrambene programe i inicijative, uključujući proračun ZVSP-a i EPF; žali zbog činjenice da se proračun ZVSP-a tek neznatno povećao u usporedbi višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2014. – 2020. s VFO-om za razdoblje 2021 – 2027., dok se istovremeno povećao broj zadaća misija ZSOP-a; poziva na znatno povećanje financiranja u okviru proračuna za ZVSP, među ostalim namjenske proračunske linije za ZVSP kojom se uspostavlja instrument za civilnu potporu kako bi se partnerskim zemljama osigurala oprema i usluge za poboljšanje njihovih civilnih sposobnosti; pozdravlja dogovor Europskog vijeća o jačanju novih prioriteta za 64,6 milijardi EUR u revidiranom VFO-u EU-a, uključujući povećanje od 1,5 milijardi EUR dodijeljenih Europskom fondu za obranu (EDF) u okviru nove Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP); poziva države članice da predlože ponovnu procjenu opsega i definicije zajedničkih troškova kako bi se povećala solidarnost i potaknulo sudjelovanje u vojnim misijama i operacijama, kao i troškovi povezani s vježbama u skladu sa Strateškim kompasom; nadalje poziva države članice da izmijene postupak financiranja EPF-a kako bi osigurale odgovarajuću i održivu potporu za partnere, saveznike i operacije ZSOP-a;

Strateški kompas: „INVESTIRANJE”

40. pozdravlja povećanja proračuna i ulaganja u obranu koja provode države članice i institucije EU-a te poziva na maksimiziranje njihova učinka kako bi se europskim oružanim snagama pružili potrebni kapaciteti povećanjem zajedničke nabave i zajedničkog ulaganja u istraživanje i razvoj u području obrane; međutim, žali zbog toga što ni ruska vojna agresija na Ukrajinu ni sadašnji obrambeni industrijski programi na razini EU-a nisu doveli do stvarnog pomaka prema tome da suradnja na razini EU-a postane norma; stoga potiče države članice da ojačaju industrijsku suradnju u području obrane i postave, kao minimalne ciljeve zacrtane još 2007., referentnu vrijednost za europsku zajedničku nabavu obrambene opreme od 35 % i referentnu vrijednost od 20 % za europsko zajedničko istraživanje i tehnologiju u području obrane, kako su dogovorile sve države članice u okviru Europske obrambene agencije; nadalje, žali zbog činjenice da je Komisija u svrhu financiranja EDIRPA-e i ASAP-a pribjegla kanibalizaciji postojećih sredstava namijenjenih drugim sigurnosnim i obrambenim inicijativama ili drugim programima, čime je dovela u pitanje druge postojeće inicijative i naglasila potrebu da se dodatna sredstva dodijele naslovu 5. VFO-a; poziva države članice i Komisiju da ESVD-u izdvoje dodatne financijske i ljudske resurse kako bi se osiguralo da ESVD može učinkovito obavljati svoju ulogu diplomatske službe EU-a u vrlo neizvjesnom geopolitičkom kontekstu i u svjetlu povećane potražnje za njezinim ograničenim kapacitetima posljednjih godina; naglašava, međutim, da veća ulaganja moraju biti održiva i da se njima mora odgovarati na nove prijetnje;

41. podsjeća na to da EU i države članice sada imaju sveobuhvatan skup alata za poboljšanje strateškog pristupa razvoju sposobnosti, posebno pod vodstvom radne skupine za zajedničku nabavu u području obrane i uporabom EDA-inog koordiniranog godišnjeg preispitivanja u području obrane (CARD), plana za razvoj sposobnosti (CDP) i analize nedostatnih ulaganja u obranu; ističe da se ti alati sada moraju u potpunosti iskoristiti, da se mora pokazati njihova usklađenost i učinkovitost te da moraju ostvariti opipljive rezultate; poziva Komisiju i potpredsjednika / visokog predstavnika da predstave ažuriranu analizu nedostatnih ulaganja u obranu i da identificiraju kapacitete i programe koje će do kraja desetljeća razviti uz potporu EU-a; podsjeća da u tu svrhu treba razviti europsku politiku sposobnosti i naoružanja; poziva Vijeće i Komisiju da potaknu ulaganja u inovacije u području obrane;

42. pozdravlja reviziju i predstavljanje CDP-a za 2023; žali zbog ograničenog napretka u razvoju sposobnosti od prvog CDP-a 2008. godine; ističe da su, naročito u svjetlu nezakonitog ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine i prijetnje europskoj sigurnosti, potrebni snažniji i veći zajednički napori država članica EU-a kako bi se odvratili agresori i zaštitili europski građani i interesi;

43. smatra da se EFO nažalost i dalje nedovoljno financira, no da unatoč tomu ima dodatnu vrijednost djelovanja na razini EU-a u području europske obrane; preporučuje proširenje prijedlogâ Komisije na sva područja politike EU-a povezana s obranom, u koordinaciji s državama članicama; u Prijedlogu o Platformi za strateške tehnologije za Europu (STEP) poziva na dodatno povećanje proračuna EFO-a u iznosu od 1 milijarde EUR, uz dogovorenih 1,5 milijardi EUR, poziva na maksimalnu dosljednost i koordinaciju između različitih inicijativa u području sigurnosti i obrane, kao što su, među ostalim, CARD, EFO, EDIRPA, ASAP, PESCO i vojna mobilnost, kako bi se spriječila preklapanja, zajamčila učinkovita javna ulaganja i riješio problem nedostatka ključnih kapaciteta;

44. naglašava da je važno smanjiti ovisnosti u ključnim tehnologijama i lancima vrijednosti kako bi EU mogao imati veću autonomiju u smislu razvoja, proizvodnje i uvođenja vlastitih tehnologija u kritičnim područjima; pozdravlja u tom kontekstu Akt o kritičnim sirovinama, koji je ključan za ispunjavanje načela Deklaracije iz Versaillesa i za jačanje otpornosti lanaca opskrbe europske obrambene industrije; naglašava da je poticanje zajedničke nabave na europskoj razini logična dopuna EFO-u jer obuhvaća cijeli krug od istraživanja i razvoja do javne nabave, čime se konsolidira potražnja kojom se poboljšava interoperabilnost oružanih snaga država članica, postiže ekonomija razmjera i u konačnici jača europska obrana; napominje da bi se obrambeni proizvodi, ako je to moguće, trebali sastavljati u europskim poduzećima, čime će se podupirati europska industrija, a posebno mala i srednja poduzeća;

45. ističe da EDIRPA i ASAP mogu biti samo prvi korak prema povećanju kapaciteta europske tehnološke i industrijske baze za opskrbu država članica potrebnim proizvodima i količinama te da je potrebna dopuna daljnjim inicijativama, među ostalim europska obrambena industrijska strategija (EDIS) u kombinaciji s predviđenim dugoročnim i sveobuhvatnim programom EDIP, za koji je potrebno osigurati odgovarajuća sredstva, kao i učinkovitim regulatornim okvirom usmjerenim na poticanje inovacija i proizvodnje te osiguravanjem pametnijih i učinkovitijih javnih ulaganja; u tom pogledu poziva države članice EU-a da osiguraju potrebna sredstva za sve europske obrambene instrumente u predstojećoj reviziji VFO-a; žali zbog tog što Komisija još nije predložila EDIP; poziva na to da se EDIRPA i ASAP brzo i učinkovito provedu; u potpunosti podržava predloženo osnivanje zajedničkog fonda za obranu u vrijednosti od 100 milijardi EUR, čiji bi cilj bio hitno povećanje domaće proizvodnje oružja i streljiva;

46. poziva Komisiju da se osloni na stručnost Vojnog odbora Europske unije (EUMC) pri utvrđivanju prioriteta obrambene industrije i oblikovanju obrambenih inicijativa kako bi se osigurala vojna usklađenost na industrijskoj razini;

47. poziva države članice da povećaju i osiguraju održive izdatke za obranu kako bi se prilagodile sadašnjoj geopolitičkoj situaciji i odgovorile na velike prijetnje sigurnosti Unije; poziva države članice NATO-a da povećaju svoje vojne proračune, na temelju procjene vlastitih potreba, te da na koordiniran i sveobuhvatan način troše najmanje 2 % BDP-a, čime se postižu ekonomija razmjera i interoperabilnost, također imajući u vidu veliko povećanje izdataka za obranu konkurenata, kao što su Rusija i Kina, te cilj uklanjanja nedostatka i ispunjavanja zahtjeva u svim područjima koji proizlaze iz spornijeg sigurnosnog poretka kao i uzimajući u obzir rezultat nedostatnih ulaganja kroz povijest i učinak sve veće inflacije na proračune za obranu; ističe ključnu ulogu EDTIB-a u opremanju oružanih snaga država članica kako bi im se omogućilo da zaštite europske građane i interese;

48. ističe da se europske oružane snage suočavaju s ozbiljnim problemima novačenja i zadržavanja; smatra da je potrebno analizirati te probleme i stoga poziva Visokog predstavnika / potpredsjednika Komisije da zaduži EUMC za prikupljanje i analizu podataka o tim pitanjima u državama članicama EU-a kako bi se utvrdile moguće protumjere; ističe da se istinska europska obrambena unija ne može izgraditi bez zajedničke vojne kulture te stoga poziva Visokog predstavnika / potpredsjednika Komisije da zaduži Europsku akademiju za sigurnost i obranu (EASO) za modernizaciju i proširenje obrazovnih modula za vojno osoblje oružanih snaga država članica;

49. ističe važnost stalne strukturirane suradnje (PESCO) za povećanje obrambenih kapaciteta EU-a i pozdravlja napredak koji je dosad postignut projektima u okviru inicijative PESCO, primjerice u kiberobrani, bespilotnom sustavima, medicinskim uslugama te kemijskom, biološkom, radiološkom i nuklearnom nadzoru, kao i daljnji napredak postignut u svim projektima u svim vojnim područjima, kako je zabilježeno u godišnjem izvješću tajništva PESCO-a o napretku projekata; ipak, žali zbog činjenice da države članice i dalje ne iskorištavaju u potpunosti okvir PESCO-a i da napredak u provedbi još ne ispunjava očekivanja; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i države članice da provode kontinuiranu temeljitu reviziju projekata i njihovih izgleda, što bi također trebalo uključivati mogućnost spajanja, pregrupiranja i čak prekid provedbe projekata koji ne ostvaruju dovoljan napredak te preusmjeravanja napora prema malom broju prioritetnih projekata koji bi trebali dovesti do konkretnih mjera, kako je navedeno u Strateškom kompasu; duboko žali zbog toga što Parlament nije u stanju provoditi odgovarajući nadzor nad projektima PESCO-a; poziva države članice da redovito, najmanje dvaput godišnje, Parlamentu dostavljaju ocjenu postignutog napretka u okviru PESCO-a;

50. poziva Vijeće da pokrene projekt stvaranja europskih civilnih mirovnih snaga koji bi objedinio stručno znanje institucijskih i neinstitucijskih aktera o sprečavanju sukoba, mirnom rješavanju sukoba i pomirenju kako bi Unijino civilno upravljanje krizama postalo vjerodostojnije, dosljednije, učinkovitije, fleksibilnije i vidljivije;

Strateški kompas: „PREDVIĐANJE i OSIGURANJE”

51. ističe da je ruski agresivni rat protiv Ukrajine dio šire strategije narušavanja međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima; poziva EU da poveća svoje kapacitete za odgovor na hibridno ratovanje, uključujući otkrivanje i odgovor na djelovanje Rusije i drugih državnih i nedržavnih aktera koji provode kampanje inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama kojima dovode u pitanje naše interese, vrijednosti i sigurnost, među ostalim širenjem lažnih diskursa o EU-u ili ciljanjem misija i operacija ZSOP-a u strateškim područjima; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog opasnosti koje kampanje dezinformiranja i manipuliranja informacijama temeljene na umjetnoj inteligenciji predstavljaju za demokratske procese, naročito u razdoblju prije izbora, među ostalim stvaranjem lažnih internetskih stranica i lažnih slika; poziva Komisiju i ESVD da blisko surađuju s privatnim sektorom, civilnim društvom te akademskom i tehničkom zajednicom u borbi protiv tih zlonamjernih kampanja utjecaja i rješavanju problema upotrebe novih tehnologija kao oružja;

52. u tom pogledu poziva sve države članice i zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u da provedu preporuke iz rezolucija Parlamenta o vanjskom upletanju u sve demokratske procese u Europskoj uniji, uključujući dezinformiranje ([24]),

53. ističe da je Kina uspostavila „prijateljstvo bez ograničenja” s Rusijom, koje uključuje opsežan prijenos tehnologije i vojnih kapaciteta, što predstavlja sve veći broj sigurnosnih izazova za EU, posebno u području kibersigurnosti i inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama; naglašava potrebu da EU ojača sigurnost i integritet svojih ključnih infrastruktura, uklanjajući rizike i promičući tehnološku prednost EU-a u ključnim sektorima, uključujući mjere za ograničavanje ili isključivanje visokorizičnih dobavljača, posebno aktera povezanih s kineskom vladom;

54. podsjeća na to da ovisnost o visokorizičnim dobavljačima ključnih proizvoda s digitalnim elementima predstavlja strateški rizik, koji bi trebalo ukloniti na razini Unije; naglašava potrebu za daljnjim jačanjem postupaka provjere izravnih stranih ulaganja standardima dubinske analize kako bi se utvrdio utjecaj vlada država koji bi bio u suprotnosti sa sigurnosnim i obrambenim interesima Unije i njezinih država članica kako je utvrđeno u okviru ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a u pogledu ulagača u kritičnu infrastrukturu EU-a, kao što su europske luke i podmorski kabeli u Baltičkom, Sredozemnom i Arktičkom moru; ističe da bi se taj pristup trebao jednako primjenjivati i na zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje; smatra da je potrebno dodatno zakonodavstvo kako bi se sigurnost europskog lanca opskrbe europske informacijske i komunikacijske tehnologije učinkovito zaštitila od rizičnih trećih dobavljača i od kibernetičke krađe intelektualnog vlasništva; poziva na stvaranje europskog okvira čiji je cilj pomno reguliranje i utvrđivanje minimalnih standarda i uvjeta u vezi s izvozom intelektualnog vlasništva i tehnologija koje su ključne za sigurnost i obranu Unije, uključujući, među ostalim, robu s dvojnom namjenom;

([24]) (2020/2268(INI)) i (2022/2075(INI));
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0064_HR.html;
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0219_HR.html

55. izražava zabrinutost zbog agresivnog vojnog nastupa Kine u Južnokineskom moru, uključujući izgradnju otoka, uznemiravanje i opasne manevre koje provode njezina mornarica, obalna straža i pomorske paravojne postrojbe, kao i zbog kontinuiranog vojnog pritiska, vježbi napada, narušavanja zračnog prostora i drugih vojnih aktivnosti „sive zone”, uključujući kibernetičke i dezinformacijske kampanje protiv Tajvana; poziva na veću koordiniranu pomorsku prisutnost i izgradnju kapaciteta s partnerima EU-a u regiji; poziva Kinu da prestane sa svim tim aktivnostima, koje ugrožavaju stabilnost cijele regije i u širem kontekstu izravno utječu na europsku sigurnost; potiče države članice da povećaju učestalost slobode plovidbe u Tajvanskom tjesnacu i prodube dijaloge o sigurnosti s Tajvanom kako bi se spriječila kineska agresija na taj demokratski otok; ističe suradnju s Tajvanom i iskorištavanje njegova stručnog znanja i tehnološke prednost u borbi protiv kineskih kiberprijetnji, s obzirom na zabrinutost u pogledu regionalne sigurnosti i sigurnosti EU-a; pozdravlja nedavni sporazum između čelnika Kine i SAD-a o nastavku komunikacije na visokoj razini između vojnih snaga;

56. primjećuje da velik dio afričke infrastrukture, uključujući njezinu komunikacijsku infrastrukturu, financiraju i grade kineska poduzeća u državnom vlasništvu; izražava zabrinutost zbog toga što je taj kineski model očito privlačan mnogim zemljama koje ne mogu ispuniti zahtjeve EU-a za pristup jednakovrijednim razinama financiranja, čime se, na štetu partnerstava s EU-om, širi kineski utjecaj; u tom kontekstu čvrsto vjeruje da bi EU trebao dodatno unaprijediti suradnju s afričkim partnerima te povećati vidljivost svoje potpore i njezinih konkretnih koristi za lokalno stanovništvo; poziva na dugoročnu sigurnosnu strategiju EU-a usmjerenu na budućnost prema Kini, Sredozemlju i Africi;

57. poziva na dodatni napredak u daljnjem poboljšanju paketa instrumenata EU-a za obranu od hibridnih prijetnji, koji je u prvom redu usmjeren na aktivnosti koje uključuju kibernapade i inozemno upletanje i manipuliranje informacijama kao i na reviziju provedbenih smjernica paketa instrumenata EU-a za kiberdiplomaciju; pozdravlja obvezu iz Strateškoga kompasa i novog pakta za civilni ZSOP prema kojoj se do 2024. moraju osigurati potrebni kapaciteti koji će misijama i operacijama ZSOP-a omogućiti da odgovore na hibridne napade, među ostalim i na inozemno upletanje i manipuliranje informacijama kao i na kibernapade, te razviti dosljedna i jasna komunikacijska strategija; ponavlja hitnu potrebu za osiguranjem stručnosti i kapaciteta za sigurne informacijske i komunikacijske tehnologije za sve misije i operacije ZSOP-a radi sigurne komunikacije na terenu i sa svim institucijama EU-a; u tom pogledu pozdravlja predanost ESVD-a i država članica da do 2025. provedu komunikacijski i informacijski sustav za brzi odgovor radi sigurnog povezivanja snaga i sjedišta misija u području operacija s Bruxellesom; uviđa važnu ulogu koju će u tom pogledu imati nove disruptivne tehnologije, kao što su kvantno računalstvo i umjetna inteligencija; poziva ESVD i Komisiju da intenziviraju suradnju i koordinaciju s drugim misijama i operacijama partnera i organizacija sličnih stavova, uključujući mirovne operacije Ujedinjenih naroda, u borbi protiv operacija inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama na terenu;

58. poziva države članice i ESVD da unaprijede svoju strategiju i poduzmu konkretne mjere kako bi u sve misije i operacije ZSOP-a sustavno uključili financijske i ljudske resurse, alate i osposobljavanje usmjerene na suzbijanje prijetnji povezanih s inozemnim upletanjem i manipuliranjem informacijama, kao dio šireg mandata u zemljama domaćinima i njihove otpornosti na hibridne prijetnje i inozemno upletanje i manipuliranje informacijama; poziva na povećanje vidljivosti i strateške komunikacije o koristima, prisutnosti i ulozi misija ZSOP-a;

59. poziva države članice, ESVD i Komisiju da razmotre osnivanje neovisne strukture s dostatnim resursima čija bi zadaća bila utvrđivanje, analiziranje i dokumentiranje prijetnji inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama usmjerenih protiv EU-a u cjelini ne bi li se tako povećala informiranost o situaciji te razmjena obavještajnih podataka o prijetnjama i razvili kapaciteti za utvrđivanje odgovornosti i protumjere u vezi s inozemnim upletanjem i manipuliranjem informacijama; smatra da bi ta struktura služila kao referentna točka i specijalizirani centar znanja kako bi se olakšala i potaknula operativna razmjena između tijela država članica, institucija i agencija EU-a te omogućila razmjena najboljih praksi s partnerima sličnih stavova diljem svijeta; naglašava da bi struktura trebala pojasniti i ojačati ulogu odjela StratCom ESVD-a i njegovih radnih skupina kao strateškog tijela diplomatske službe EU-a i spriječiti preklapanje aktivnosti;

60. ističe da radi suzbijanja sve većih prijetnji i reagiranja na porast antieuropskih diskursa iz država koje nisu članice EU-a u neposrednom susjedstvu Unije, EU mora još više raditi na pružanju potpore, osposobljavanju i izgradnji kapaciteta s partnerima sličnih stavova, među ostalim borbom protiv kampanja inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama; poziva na povećanje otpornosti na dezinformacije i disruptivne kampanje namijenjene podrivanju demokratskih procesa i stvaranju podjela te na poticanje zemalja kandidatkinja da poduzmu odlučne korake u borbi protiv manipulativnih dezinformacija, zlonamjerne propagande i drugih hibridnih prijetnji; poziva na donošenje strateških i proaktivnih mjera za suzbijanje hibridnih prijetnji i na sprečavanje upletanja trećih strana u političke, izborne i druge demokratske procese zemalja pristupnica, a posebno zlonamjernih radnji kojima je cilj manipuliranje javnim mišljenjem i ugrožavanje europske integracije;

61. osuđuje aktivnosti hibridnog ratovanja privatnih vojnih poduzeća i posredničkih snaga koje sponzorira država, kao što su grupa Wagner i druge oružane skupine, paravojne postrojbe i posredničke snage koje vrše utjecaj u nekoliko zemalja diljem svijeta te je zabrinut zbog takvih djelovanja; poziva ESVD da s partnerima sličnih stavova pokrene inicijativu za borbu protiv zlonamjernih skupina aktera koje ne sponzorira država i koje sponzorira država, kao što je Wagner; ističe da bi postojeći EU paketi instrumenata trebali uključivati odgovore, kao što su sankcije, na financiranje ili suradnju država koje nisu članice EU-a s privatnim vojnim poduzećima u ranjivim regijama;

62. osuđuje politike agresije, uključujući unaprijed planirani vojni napad Azerbajdžana na Gorski Karabah; podsjeća na to da je taj napad uslijedio nakon mjeseci organiziranog izgladnjivanja i izolacije Armenaca koji žive u Gorskom Karabahu blokadom Lačinskog koridora; ističe da tzv. ruske mirovne snage na terenu nisu poduzele nikakve mjere za sprečavanje ili okončanje blokade ili za zaustavljanje azerbajdžanskog vojnog napada na Gorski Karabah; osuđuje vojnu potporu koju države koje nisu članice EU-a pružaju Azerbajdžanu; ozbiljno je zabrinut zbog posljedica za civilno stanovništvo, koje su *de facto* etničko čišćenje; ponavlja svoje stajalište da napad Azerbajdžana ne može ostati bez posljedica te poziva EU da uvede sankcije usmjerene protiv azerbajdžanskih vlasti odgovornih za višestruka kršenja prekida vatre kao i da suspendira Memorandum o razumijevanju o energiji; poziva EU da u svjetlu nedavnih događaja i dramatičnog stanja ljudskih prava u toj zemlji obustavi pregovore o novom sporazumu o partnerstvu s Azerbajdžanom;

63. pozdravlja uspostavu civilne misije Europske unije u Armeniji (EUMA), čiji je cilj povećati sigurnost u regiji smanjenjem broja incidenata u pograničnim i sukobima pogođenim područjima Armenije, smanjiti razinu rizika za stanovništvo koje živi u takvim područjima i time doprinijeti normalizaciji odnosa između Armenije i Azerbajdžana na terenu te istodobno povećati vidljivost EU-a u toj regiji; pozdravlja dogovor Vijeća o jačanju promatračkih kapaciteta misije povećanjem njezine prisutnosti na terenu; poziva Vijeće da produlji njezin vremenski okvir za još pet godina i proširi zemljopisno područje njezine primjene kako bi se potencijalno uključila granica između Armenije i Turske;

64. poziva ESVD da bude spreman Armeniji pružiti potrebnu tehničku pomoć o okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći kako bi Armenija mogla preispitati svoje postojeće vojne saveze jer bi se time ojačala otpornost te zemlje u kontekstu jamčenja sigurnosti, neovisnosti i suvereniteta te ostvarila sveobuhvatnija i pojačana obrambena suradnja među stranama; pozdravlja odluku Armenije da se pridruži Rimskom statutu Međunarodnog kaznenog suda; traži od ESVD-a da izvješća EUMA-e o stanju na terenu u povjerljivom obliku dostavi Odboru za vanjske poslove (AFET) i Pododboru za sigurnost i obranu (SEDE) Parlamenta;

65. poziva Vijeće da bude spremno uvesti ciljane i pojedinačne sankcije protiv počinitelja agresije, uključujući, ali ne ograničavajući se na političko i vojno okružje predsjednika Alijeva, te da obustavi uvoz nafte i plina iz Azerbajdžana u slučaju vojne agresije Azerbajdžana na armensku teritorijalnu cjelovitost;

66. pozdravlja raspoređivanje misije partnerstva Europske unije u području ZSOP-a u Republici Moldovi (EUPM Moldova), prve civilne misije ZSOP-a posvećene jačanju otpornosti sigurnosnog sektora Moldove u upravljanju krizama i suprotstavljanju hibridnim prijetnjama; naglašava važnost te inovativne misije ZSOP-a i poziva države članice da osiguraju stručnost i kapacitete koji su misiji potrebni kako bi pružila potporu Moldovi, suočenoj s ruskim hibridnim ratovanjem; poziva ESVD da istraži mogućnost uspostave sličnih misija u drugim zemljama kandidatkinjama, pridruženim i partnerskim zemljama radi povećanja njihove otpornosti na hibridne prijetnje, uključujući kiberprijetnje i inozemno upletanje i manipuliranje informacijama;

67. ponovno ističe potporu EU-a suverenosti i teritorijalnoj cjelovitosti Republike Moldove te naporima u okviru pregovaračkog procesa formata „5+2” za postizanje mirnog, trajnog, sveobuhvatnog i političkog rješenja sukoba u Pridnjestrovlju, na temelju poštovanja suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republike Moldove unutar njezinih međunarodno priznatih granica, s posebnim statusom Pridnjestrovlja, čime bi se osigurala zaštita ljudskih prava i na područjima koja danas nisu pod kontrolom ustavnih vlasti; izražava zabrinutost zbog toga što Pridnjestrovlje i dalje služi kao sigurno utočište krijumčara ljudi i organiziranog kriminala te istodobno priznaje da Misija Europske unije za pomoć na granici između Moldove i Ukrajine (EUBAM) ima važnu ulogu u ponovnoj uspostavi željezničkog prijevoza robe kroz Pridnjestrovlje kao i da je osujetila brojne operacije krijumčarenja;

68. pozdravlja odluku Vijeća od 4. svibnja 2023. o dodjeli 40 milijuna EUR u okviru EPF-a za potporu oružanim snagama Republike Moldove i 30 milijuna EUR za potporu gruzijskim obrambenim snagama; naglašava potrebu za daljnjim povećanjem potpore tim partnerskim zemljama, u skladu s njihovim potrebama;

69. oštro osuđuje nezakonitu okupaciju gruzijskih regija Abhazije i Činvali / Južne Osetije koju je provela Ruska Federacija i naglašava da Ruska Federacija nastavlja tu nezakonitu okupaciju i stvarnu kontrolu nad okupiranim teritorijima Gruzije vojnom prisutnošću, stalnom instalacijom barijera sa žičanim ogradama i drugim umjetnim preprekama duž linije okupacije, čestim nezakonitim zadržavanjima i otmicama gruzijskih građana te drugim kršenjima ljudskih prava na terenu; oštro osuđuje planove Rusije za izgradnju stalne pomorske baze u crnomorskoj luci Očamčira u okupiranoj regiji Abhaziji i poziva međunarodnu zajednicu da podrži sve napore za kažnjavanje tog teškog kršenja suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Gruzije; poziva Rusku Federaciju da ispuni svoje međunarodne obveze u okviru sporazuma o prekidu vatre sklopljenog 12. kolovoza 2008. uz posredovanje EU-a, a posebno obvezu u skladu s kojom treba povući sve svoje vojno i sigurnosno osoblje s okupiranih teritorija Gruzije i omogućiti uspostavu međunarodnih sigurnosnih mehanizama u tim područjima kako bi se promatračkoj misiji EU-a (EUMM), u skladu s njezinim s mandatom, omogućio neometan pristup cijelom državnom području Gruzije; ponovo poziva EU da se nastavi angažirati s ciljem mirnog rješavanja sukoba između Rusije i Gruzije učinkovitim korištenjem svih raspoloživih instrumenata, uključujući posebnog predstavnika za južni Kavkaz i krizu u Gruziji, međunarodne rasprave u Ženevi, mehanizme za sprečavanje incidenata i reagiranje na njih, EUMM te svoju politiku nepriznavanja i angažmana; pozdravlja pomoć EU-a Gruziji u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći i poziva EU da se dodatno uključi u sigurnosnu suradnju s Gruzijom u prioritetnim područjima utvrđenima u Strateškom kompasu, posebno radi jačanja otpornosti gruzijskog sigurnosnog sektora u području upravljanja krizama, suzbijanja hibridnih prijetnji i unaprjeđenja obrambenih sposobnosti;

70. pozdravlja produljenje mandata i naglašava važnost djelovanja vojne operacije Europske unije u Bosni i Hercegovini misije (EUFOR Althea) na osposobljavanju i podupiranju oružanih snaga BiH (OS BiH); nadalje, pozdravlja ugovor o suradnji i osposobljavanju za 2023. koji su sklopili OS BiH i EUFOR; poziva BiH da radi na osnivanju višeetničkih jedinica OS BiH-a; podsjeća na angažman EU-a u podupiranju izgradnje obrambenih kapaciteta Bosne i Hercegovine, u prvom redu uz pomoć 20 milijuna EUR koji su dosad dodijeljeni u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći; pozdravlja činjenicu da e Vijeće sigurnosti UN-a produljilo mandat operacije EUFOR Althea, kao etablirane i dokazane misije; oštro osuđuje svaku razdornu i/ili secesionističku retoriku koja dodatno doprinosi većoj ranjivosti zemlje i naglašava da je status zemlje kandidatkinje prilika i obveza izabranih predstavnika BiH da ispune očekivanja građana i konkretno poboljšaju svakodnevni život običnih ljudi; poziva na daljnje jačanje operacije EUFOR Althea, prvenstveno raspoređivanjem dodatnih postrojbi i sredstava te osiguravanjem vjerodostojne prisutnosti u distriktu Brčko;

71. pozdravlja visoku razinu usklađenosti sa ZVSP-om koju je postigla većina zemalja zapadnog Balkana, uz bitnu iznimku Srbije; poziva na smisleno sudjelovanje zapadnog Balkana u inicijativama EU-a za zajednički razvoj i nabavu obrambenih kapaciteta; poziva na sklapanje administrativnih sporazuma između Europske obrambene agencije i zemalja zapadnog Balkana koje još nisu dosegnule tu ključnu fazu; pozdravlja kontinuiranu prisutnost kosovskih snaga (KFOR) na Kosovu i poziva Misiju EU-a za uspostavu vladavine prava na Kosovu (EULEX) da ojača svoju suradnju s KFOR-om kako bi se spriječilo da organizirane kriminalne skupine, paravojne skupine i druge disruptivne snage destabiliziraju Kosovo;

72. priznaje pravo Izraela na samoobranu, kako je utvrđeno i ograničeno međunarodnim pravom, te ističe da djelovanje Izraela stoga mora biti strogo usklađeno s međunarodnim humanitarnim pravom; ponovno ističe snažnu potporu EU-a Međunarodnom kaznenom sudu; ističe da je važno razlikovati palestinski narod i njegove legitimne težnje, s jedne strane, i terorističku organizaciju Hamas i njezina teroristička djela, s druge strane; poziva da se otvore kanali za pružanje humanitarne pomoći civilima u pojasu Gaze te da oni ostanu trajno otvoreni; ponovno izražava neupitnu potporu dvodržavnom rješenju koje bi se postiglo pregovorima na temelju linija iz 1967., s dvjema suverenim, demokratskim državama koje koegzistiraju u miru i zajamčenoj sigurnosti, s Jeruzalemom kao glavnim gradom obiju država i uz puno poštovanje međunarodnog prava; poziva na temeljitu istragu uloge Irana, Katara i Rusije u financiranju i podupiranju terorizma u regiji; izražava snažno neslaganje i razočaranje u pogledu nedavnih izjava turskog predsjednika u kojima je on pogrešno ustvrdio da Hamas nije teroristička organizacija;

73. podržava aktualne napore Misije EU-a za policiju i vladavinu prava za okupirana palestinska područja (EUPOL COPPS) i Misije Europske unije za pomoć na granici u Rafahu u podupiranju reforme sigurnosnog i pravosudnog sektora Palestinske samouprave i integriranog upravljanja granicama; izražava zahvalnost dužnosnicima i osoblju misije koji nastavljaju raditi u iznimno teškim uvjetima; poziva ESVD i države članice da preispitaju mandate dviju misija i ojačaju svoju buduću ulogu, s obzirom na trenutačnu situaciju i jedinstveni položaj u kojem održavaju dijalog i s Državom Izraelom i Palestinskom samoupravom, a u okviru svojih nastojanja da se intenziviraju mirovni napori EU-a;

74. pozdravlja zajedničku komunikaciju o politici kiberobrane EU-a i poziva države članice da ostanu predane pitanju i provedu ambiciozan, ali realan skup mjera koje je predložila Komisija, uključujući prijedlog akta o kibersolidarnosti, kako bi se povećala njihova sposobnost za otkrivanje kibersigurnosnih prijetnji i incidenata u EU-u i odgovaranja na njih, ali i kako bi se poboljšala razmjena informacija i pružila potpora proizvodnji visokokvalitetnih obavještajnih podataka kao i namjenskim platformama, resursima i financiranju; napominje da je uzajamna suradnja među državama članicama EU-a, kao i suradnja s našim saveznicima i partnerima diljem svijeta, ključna za našu kibersigurnost; poziva na oprez pri razmjeni podataka, koji bi trebali biti dostupni samo partnerima s istim vrijednostima, dok bi upravljanje i infrastrukturu trebalo povjeriti pouzdanim poduzećima i pružateljima usluga; napominje u tom pogledu da se upotrebom tehnologije Huawei u razvoju tehnologije 5G ozbiljno ugrožava kiberotpornost EU-a;

75. poziva na jačanje otpornosti i kapacitetâ institucija EU-a u borbi protiv kibernapada, što je važno sigurnosno pitanje, posebice uoči izbora u EU-u;

76. zahtijeva da Unija poduzme učinkovite mjere za zaštitu europske kritične infrastrukture, vrijednih lanaca opskrbe i demokratskih institucija od hibridnih prijetnji; poziva EU da uspostavi učinkovite sustave praćenja i nadzora kritične infrastrukture, kao što su plinovodi i kabeli od optičkih vlakana, kako bi se osiguralo sprečavanje i brzo otkrivanje napada;

77. pozdravlja zaključke i visoku razinu ambicije u preporukama predloženima u novoj svemirskoj strategiji EU-a u području sigurnosti i obrane; smatra da je siguran, zaštićen i autonoman pristup svemiru ključan aspekt sigurnosti i obrane EU-a, što je vidljivo iz njegove važnosti tijekom ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine; u tom pogledu pozdravlja prijedlog iz strategije da se jedanput godišnje sastavi povjerljiv dokument o analizi svemirskih prijetnji;

78. podsjeća na potrebu za poboljšanom razmjenom obavještajnih podataka i informacija među državama članicama i institucijama EU-a, uključujući Parlament, kako bi se postigla bolja informiranost o situaciji, bolje anticipirale i suzbijale prijetnje kolektivnoj sigurnosti te u većoj mjeri poduprlo oblikovanje politika; naglašava potrebu za unaprjeđenjem sigurnosnih protokola službi koje rade na obavještajnim podacima i/ili s osjetljivim informacijama u EU-u; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika i države članice da ojačaju Službu za jedinstvenu obavještajnu analizu (SIAC) i Satelitski centar Europske unije (SatCen); ponavlja poziv na raspoređivanje obavještajnih kapaciteta u sve misije i operacije ZSOP-a, koje bi pružale informacije Obavještajnom i analitičkom centru EU-a (EU INTCEN), EUMS-u i CPCC-u; ističe važnost sigurne komunikacije za pouzdane obavještajne podatke i pozdravlja napore za pojednostavnjenje sigurnosnih pravila i propisa u tom pogledu kako bi se informacijski, infrastrukturni i komunikacijski sustavi bolje zaštitili od inozemnog upletanja i napada; poziva države članice da ojačaju EU INTCEN, kao tijelo za učinkovitu razmjenu obavještajnih podataka, radi sigurne razmjene takvih podataka, oblikovanja zajedničke strateške kulture i pružanja strateških informacija za bolje predviđanje i odgovor na krize unutar i izvan EU-a;

Strateški kompas: „UDRUŽIVANJE SNAGA”

79. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog teške i ozbiljne situacije u Sahelu nakon brojnih državnih udara, primjerice u Nigeru, Maliju i Burkini Faso, ali i u Sudanu; žali zbog vojnog udara u Nigeru, do kojeg je došlo 26. srpnja 2023., i poziva na hitno i bezuvjetno puštanje na slobodu predsjednika Mohameda Bazouma, njegove obitelji i svih onih koji su proizvoljno pritvoreni kao i na odbacivanje optužbi podignutih protiv njega; zahtijeva hitno vraćanje na vlast demokratski izabranog predsjednika Bazouma i ponovnu uspostavu ustavnog poretka;

80. podsjeća da stabilnost u Sahelu ima izravne posljedice na sigurnost i stabilnost u Europi; naglašava da EU i njegove države članice trebaju preispitati svoju politiku prema strateškoj regiji Sahela i učiti iz prošlih pogrešaka, posebice u pogledu Rusije, ali i u pogledu potrebe za uključivanjem holističkih pristupa kada je riječ o politikama koje u svom opsegu uključuju dugoročne društvene, ekonomske i razvojne varijable; u tom kontekstu smatra da afričkim partnerima treba osigurati odgovarajuća sredstva; poziva ESVD i države članice da zajamče da se u sigurnosnim politikama uzimaju u obzir regionalni i lokalni aspekti, među ostalim u vidu dijaloga s lokalnim stanovništvom, civilnim društvom i demokratski izabranim vlastima i regionalnim organizacijama, ako je to moguće, uz poštovanje načela „afričkih rješenja za afričke probleme"; uviđa da razne međunarodne misije još nisu postigle svoj primarni cilj trajnog mira u toj regiji; pozdravlja najavu potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika o reviziji strategije EU-a za Sahel; poziva na to da se ta revizija provede što je prije moguće te da se njome dodatno ojača status misija ZSOP-a u regiji;

81. snažno podupire odluke ECOWAS-a i Afričke unije kao odgovor na državne udare te poziva države članice i ESVD da istraže kako im učinkovito pomoći u njihovim naporima kada god je to moguće;

82. osuđuje prisutnost privatnih vojnih poduzeća i/ili posredničkih snaga koje sponzorira država, kao što su grupa Wagner, i Afrički korpus, koji su imali destabilizirajuću ulogu u regiji Sahel i podupirali razne represivne režime u pokušaju daljnjeg jačanja utjecaja Ruske Federacije u Africi; smatra da su svi državni udari rezultat različitih, višedimenzionalnih uzroka koji nisu jednaki u svakoj zemlji i stoga zahtijevaju pažljivo razmatranje; međutim, zgrožen je izrazima snažnih protueuropskih osjećaja u određenim zemljama i poziva države članice i ESVD da razmotre intenziviranje izravnih kontakata između ljudi jačanjem dijaloga s lokalnim stanovništvom i nacionalnim vlastima, usmjerenijom strateškom komunikacijom na lokalnim jezicima kako bi se neutralizirali negativni učinci i iskrenim rješavanjem pitanja njihove kolonijalne prošlosti ako je to potrebno;

83. potiče ESVD da nastavi postizati napredak koji je misija Europske unije za vojno osposobljavanje u Mozambiku (EUTM Mozambique) već ostvarila kao odgovor na sve veću terorističku prijetnju u pokrajini Cabo Delgado i u obučavanju mozambičkih snaga na terenu; i dalje je zabrinut zbog rizika od širenja prijetnje u tom području; poziva na hitno djelovanje kako bi se ubrzala isporuka neubojite opreme;

84. ističe da se od pet misija EU-a za osposobljavanje (EUTM) i misija vojnog partnerstva (EUMPM) u Africi njih tri (Srednjoafrička Republika, Mali, Niger) sada provode mnogo sporije ili su službeno obustavljene; također ističe da su neke civilne misije koje pružaju pomoć domaćim snagama sigurnosti u mirovanju (EUCAP Sahel Mali), da loše funkcioniraju (EUAM RCA) ili se povlače (EUCAP Sahel Niger); naglašava hitnu potrebu da raspoređeno osoblje ima pristup alatima, osposobljavanju, opremi i resursima koji će mu omogućiti pružanje informacija i obavještajnih podataka EU-u i njegovim državama članicama; smatra da je koncept potpore i dalje presudan u misijama osposobljavanja kako bi se europskim savjetnicima omogućilo da na terenu što točnije provjere provode li se programi osposobljavanja na odgovarajući način i jesu li u skladu s operativnim potrebama lokalnih oružanih snaga;

85. nadalje, poziva ESVD i države članice da pomno ispitaju mandat svih misija ZSOP-a u Africi, uključujući njihovo moguće obustavljanje ako je potrebno, s ciljem pružanja ostvarivih ciljeva i ključnih etapa za svaku misiju s obzirom na trenutačni politički kontekst, kao i da istraže bi li se te misije mogle izmijeniti kako bi učinkovitije služile novoj višedimenzionalnoj i prilagođenoj strategiji EU-a u Sahelu i Africi, kao dio njegova integriranog pristupa;

86. pozdravlja pokretanje sigurnosne i obrambene inicijative EU-a za potporu zapadnoafričkim zemljama u Gvinejskom zaljevu u početnom trajanju od dvije godine, u bliskoj suradnji s Côte d'Ivoireom, Ganom, Togom i Beninom;

87. žali zbog kontinuiranog nedostatka potpore velikog broja afričkih zemalja u korist rezolucije Opće skupštine UN-a kojom se osuđuje Rusija, podupire teritorijalna cjelovitost Ukrajine i poziva na mir;

88. pozdravlja ažuriranje pomorske strategije i akcijskog plana EU-a te predanost jačanju uloge Unije kao pružatelja međunarodne pomorske sigurnosti; pozdravlja činjenicu da ta revizija uključuje jačanje sadašnjih pomorskih operacija; pozdravlja činjenicu da se u tom ažuriranju predlaže istraživanje novih područja interesa na moru u kojima bi se proveo koncept koordinirane pomorske prisutnosti na temelju iskustva stečenog u Gvinejskom zaljevu i sjeverozapadnom Indijskom oceanu; poziva države članice da aktivno sudjeluju u tim inicijativama te da izgrade svoje vojne pomorske kapacitete kako bi se povećala prisutnost i vidljivost EU-a u Sredozemlju, Crnom moru, Atlantiku, indo-pacifičkoj regiji i globalnom pomorskom sektoru kao i da istinski odgovore na prijetnje i izazove u Baltičkom moru;

89. ističe da treba zajamčiti sigurnost crnomorske regije pomaganjem u razminiranju ukrajinskih morskih voda i potaknuti države članice da ponude vježbe osposobljavanja u tom pogledu s naglaskom na razvoju kapaciteta za mjere protiv pomorskih mina i zaštiti kritične infrastrukture za morsko dno; naglašava činjenicu da bi sličnu tehnologiju trebalo testirati i primjenjivati i u drugim europskim morima u kojima problem neeksplodiranih ubojitih sredstava i odbačenog kemijskog oružja iz prethodnog stoljeća već predstavlja prijetnju sigurnosti, okolišu, zdravlju i gospodarstvu, primjerice u Baltičkom, Jadranskom i Sjevernom moru; poziva Komisiju da poveća financijska sredstva za rješavanje tog sve većeg izazova;

90. naglašava da, s obzirom na sve veće geopolitičke napetosti na moru, EU mora zajamčiti slobodu plovidbe, sigurnost pomorskih komunikacijskih linija i svojih plovila i posada, odobalnu infrastrukturu i mjere za suzbijanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova kao i osigurati da se njezine vanjske morske granice učinkovito nadziru kako bi se spriječile nezakonite aktivnosti; naglašava da je potrebno ojačati suradnju između EU-a i NATO-a u području pomorske sigurnosti kako bi se obuhvatila sva pitanja od zajedničkog interesa u tom području;

91. ističe da, s obzirom na sve veće geopolitičke napetosti na moru, EU mora osigurati učinkovito praćenje svojih vanjskih morskih granica kako bi se spriječile nezakonite aktivnosti; žali zbog toga što su se one nastavile unatoč okviru mjera za ograničavanje koji je EU uspostavio 11. studenoga 2019. kao odgovor na nezakonite aktivnosti bušenja koje Turska provodi u istočnom Sredozemlju;

92. pozdravlja činjenicu da je Turska glasovala za osudu ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine na Općoj skupštini UN-a te njezinu predanost suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine, no istodobno žali zbog činjenice da Turska zaobilazi sankcije EU-a i tako potkopava njihovu učinkovitost te poziva Komisiju da to ispita; ponavlja svoj poziv Turskoj da se uskladi sa sankcijama EU-a protiv Rusije;

93. iako prepoznaje stratešku važnost Turske, žali zbog njezinih stajališta i politika u određenim područjima od interesa za EU i njegova susjedstva, koji predstavljaju prijetnju za mir, sigurnost i stabilnost u regiji; oštro osuđuje nezakonite aktivnosti Turske na Cipru, kao što su kontinuirano kršenje rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 550 (1984.) i 789 (1992.), kojima se Tursku poziva da područje Varoshe preda zakonitim stanovnicima pod privremenom upravom UN-a, kao i nedavne napade na mirovne snage UN-a unutar sigurnosnog područja u blizini sela Pyla/Pile; osuđuje poziv turskog predsjednika Recepa Tayyipa Erdogana međunarodnoj zajednici da prizna secesionistički entitet na okupiranom Cipru, čime se odustaje od relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a u kojima se poziva na federaciju dviju zona i dviju zajednica s jedinstvenom međunarodnom pravnom osobnošću, jedinstvenim suverenitetom, jedinstvenim državljanstvom i političkom jednakošću, što je također u skladu s pravnom stečevinom EU-a;

94. žali zbog činjenice da Turska, unatoč naporima za smirivanje napetosti, nastavlja s jednostranim provokativnim mjerama i ne poštuje Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a o embargu na oružje Libiji u pogledu operacije IRINI, kršeći međunarodno pravo, uključujući UNCLOS, i suverena prava država članica EU-a, posebno Grčke i Cipra, u istočnom Sredozemlju; pozdravlja nedavnu zajedničku izjavu turskog i grčkog čelnika o održavanju dobrosusjedskih odnosa, otvaranju komunikacije, smanjenju napetosti putem izgradnje vojnog povjerenja, povećanju trgovine i radu na rješavanju pitanja u Egejskom moru; napominje da je Turska sve prisutnija u područjima u kojima EU ima ključne sigurnosne interese i misije ZSOP-a te poziva Tursku da se suzdrži od ugrožavanja interesa i misija EU-a u tim područjima; ponovno osuđuje potpisivanje dvaju memoranduma o razumijevanju između Turske i Libije o sveobuhvatnoj sigurnosnoj i vojnoj suradnji te o razgraničenju pomorskih zona, koji su međusobno povezani i kojima se jasno krše međunarodno pravo i relevantne rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a te suverena prava država članica EU-a;

95. naglašava hitnu potrebu za znatnim povećanjem ulaganja u regionalnu i globalnu kontrolu oružja, neširenje oružja i razoružanje, posebno u multilateralne pristupe; naglašava potrebu za većom transparentnošću i konvergencijom izvoza oružja na nacionalnoj i europskoj razini; poziva države članice da se u potpunosti pridržavaju Zajedničkog stajališta 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme, kako je izmijenjeno Odlukom Vijeća (ZVSP) 2019/1560; priznaje nadležnosti država članica u njihovim politikama javne nabave u području obrane;

96. ponovno potvrđuje svoju punu potporu predanosti EU-a i njegovih država članica Ugovoru o neširenju nuklearnog oružja (NPT) kao temelju režima neširenja nuklearnog oružja i nuklearnog razoružanja; ustraje u potrebi osiguravanja snažne i konstruktivne ulogu EU-a u razvoju i jačanju globalnih nastojanja za neširenje naoružanja koja se temelje na pravilima i kontroli oružja te strukturi za razoružanje;

97. ističe da EU mora dodatno razviti vlastite kapacitete u svim domenama kako bi zaštitio suverenitet svih država članica, ali i utrti put dugoročnom prebacivanju opterećenja, pri čemu bi EU preuzeo veću odgovornost za svoju obranu, uz istodobno jačanje sigurnosne suradnje s NATO-om i partnerima sličnih stavova diljem svijeta; pozdravlja uspostavu Schumanova foruma za sigurnost i obranu kao platforme za razmjenu među partnerima koja se temelji na jednakosti i uzajamnom uvažavanju;

98. odlučno naglašava važnost saveza EU-a i SAD-a, koji se temelji na zajedničkim vrijednostima demokracije, slobode i vladavine prava; cijeni snažnu predanost Sjedinjenih Američkih Država teritorijalnoj obrani Europe i njihov angažman u tom pogledu, posebno s obzirom na ruski agresivni rat protiv Ukrajine, koji predstavlja prijetnju cijelom kontinentu; sa zadovoljstvom pozdravlja pojačano partnerstvo sa Sjedinjenim Američkim Državama, posebno potpisivanje administrativnog dogovora između Europske obrambene agencije i Ministarstva obrane Sjedinjenih Američkih Država u travnju 2023., dijaloge EU-a i SAD-a o sigurnosti i obrani kao i o Kini; poziva EU da nastavi aktivno surađivati sa Sjedinjenim Američkim Državama, u okviru strateškog dijaloga o sigurnosti i obrani između EU-a i SAD-a, na primjer u područjima kao što su zajedničke inicijative za sigurnost i obranu, razoružanje i neširenje oružja, utjecaj disruptivnih tehnologija, klimatske promjene, hibridne prijetnje, kiberobrana, vojna mobilnost, upravljanje krizama i odnosi sa strateškim konkurentima;

99. napominje važnost veće suradnje u proizvodnji i nabavi obrambenih proizvoda, među ostalim na temelju jednakog pristupa tržištu za obrambene industrije; u tom pogledu pozdravlja napore koje je EU uložio kako bi poboljšao vlastite obrambene kapacitete i preuzeo veću odgovornost za svoju obranu;

100. ponavlja svoje pozive na institucionaliziranu suradnju s Ujedinjenom Kraljevinom u području sigurnosti i obrane, među ostalim tješnjom suradnjom u pogledu razmjene informacija, vojne mobilnosti, uzajamnih sigurnosnih i obrambenih inicijativa, upravljanja krizama, kibersigurnosti, hibridnih prijetnji, inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama te našeg odnosa sa zajedničkim strateškim konkurentima; potiče Ujedinjenu Kraljevinu na ozbiljan angažman s EU-om u rješavanju gorućih strateških problema; potiče potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika da pozove Ujedinjenu Kraljevinu na neformalne sastanke ministara vanjskih poslova (i obrane) u Vijeću radi razmjene mišljenja o pitanjima od zajedničkog interesa, uz potpunu zaštitu autonomije EU-a u donošenju odluka;

101. naglašava važnost partnerske dimenzije Strateškog kompasa u jačanju suradnje između EU-a i njegovih saveznika i partnera istomišljenika diljem svijeta u svrhu suprotstavljanja stranim strategijama čiji je cilj narušavanje EU-a i destabilizacija međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima; pozdravlja dugoočekivanu treću zajedničku izjavu o suradnji EU-a i NATO-a, u kojoj se potvrđuje da su EU i NATO ključni partneri koji dijele zajedničke vrijednosti i strateške interese i koji se nadopunjuju kako bi osigurali da saveznici u NATO-u imaju korist od jakog europskog stupa unutar NATO-a; konkretno, poziva na sinergiju i usklađenost između strateškog koncepta NATO-a i Strateškog kompasa EU-a, osobito u područjima suprotstavljanja ruskoj agresiji, vojne mobilnosti, hibridnog ratovanja i kiberratovanja, uključujući kampanje inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama, ali i globalne pomorske sigurnosti i borbe protiv tradicionalnih prijetnji, kao što je terorizam, te pružanja potpore partnerima;

102. pozdravlja pristupanje Finske NATO-u; duboko žali zbog odgode ratifikacije pristupanja Švedske NATO-u; nadalje, u tom kontekstu osuđuje pokušaje ugrožavanja demokratskih sloboda u državama članicama EU-a, tj. instrumentalizacije davanja suglasnosti za pristupanje Švedske NATO-u; u tom pogledu pozdravlja dugo odgađanu odluku Turske i Mađarske da odobre pristupanje Švedske NATO-u; potiče turske vlasti da ispune svoje obećanje o konstruktivnijem partnerstvu u NATO-u, uključujući u istočnom Sredozemlju;

103. pozdravlja zajedničku komunikaciju o akcijskom planu za vojnu mobilnost 2.0, kao ključan doprinos jačanju europske sigurnosti, kako je prepoznato u Strateškom kompasu; ističe ubrzano donošenje projekata prometne infrastrukture dvojne namjene nakon ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine; podsjeća na to da je važno osigurati dovoljnu dostupnost financijskih sredstava za nastavak portfelja projekata u nadolazećim godinama;

104. ističe da je važno razvijati dijaloge o sigurnosti i obrani s partnerima diljem svijeta, a to se posebno odnosi na zapadni Balkan i Istočno partnerstvo, ali i s ključnim partnerima u strateškim pomorskim područjima kao što su ona koja se protežu od Južnog susjedstva i Indo-Pacifika, od istočne obale Afrike do južnog Pacifika i od Arktika do Dalekog istoka; poziva na produbljivanje vojno-sigurnosne suradnje sa zemljama u neposrednom europskom susjedstvu jačanjem sigurnosne dimenzije i intenziviranjem dijaloga o sigurnosnoj i obrambenoj politici; ponavlja poziv na tješnju suradnju s međunarodnim organizacijama, kao što su, među ostalim, UN, Afrička unija i njezine mirovne misije na zajedničkim forumima, te OESS u području sigurnosti;

105. uviđa da arktička regija ima veliku stratešku i geopolitičku važnost koja proizlazi iz novih pomorskih ruta, bogatih prirodnih resursa i prilika za gospodarski razvoj omogućenih globalnim zatopljenjem, ali da se ona istodobno i sve više osporava; smatra zabrinjavajućim činjenicu da su autoritarni režimi, uključujući Rusiju i Kinu, sve aktivniji na Arktiku te pokazuju sve veće zanimanje za tu regiju; naglašava važnost očuvanja sigurnosti, stabilnosti i suradnje na Arktiku; ističe da u regiji i dalje ne smije biti vojnih napetosti i iskorištavanja prirodnih resursa te da se u njoj moraju poštovati prava autohtonih naroda; ponavlja da treba uključiti politiku Unije za Arktik u ZSOP i započeti učinkovitu suradnju s NATO-om; poziva da se o Arktiku redovito raspravlja u okviru sastanaka Političkog i sigurnosnog odbora i Vijeća;

106. oštro osuđuje brojne testove projektila koje je Sjeverna Koreja provela 2023.; ističe posebnu odgovornost Kine i Rusije kad je riječ o Sjevernoj Koreji te ih poziva da iskoriste svoj utjecaj kako bi spriječile daljnju eskalaciju; izražava duboku zabrinutost zbog nedavnog sastanka sjevernokorejskog i ruskog čelnika; oštro osuđuje isporuke sjevernokorejskog oružja i balističkih projektila Rusiji, koji se upotrebljavaju u ratnoj agresiji protiv Ukrajine, i napominje da Rusija svojom vjerojatno pojačanom vojnom suradnjom krši sankcije i rezolucije UN-a o Sjevernoj Koreji; oštro osuđuje Iran zbog opskrbe Rusije bespilotnim letjelicama i projektilima za upotrebu u njezinu agresivnom ratu protiv Ukrajine te naglašava da su u pogledu Irana potrebni dodatni međunarodni napori u bliskoj suradnji s našim partnerima;

Uloga Europskog parlamenta

107. poziva na jačanje parlamentarne demokracije i bolji nadzor nad partnerskim zemljama koje nisu članice EU-a u vidu parlamentarnih dijaloga o pitanjima sigurnosti i obrane te izgradnje parlamentarne otpornosti na hibridne prijetnje, uključujući kiberprijetnje te inozemno upletanje i manipuliranje informacijama;

108. napominje da je povećanje potrošnje na obrambene politike i programe na razini EU-a i među državama članicama od posebne važnosti za europsku obranu i sigurnost, da odražava potrebe sadašnjeg sigurnosnog konteksta i upućuje na razvoj obrane kao istinskog područja politike EU-a koje zahtijeva puni parlamentarni nadzor i odgovornost kako bi se osiguralo da ti programi i politike na najučinkovitiji način doprinose ostvarivanju strateških ciljeva EU-a i zaštiti europskih sigurnosnih i obrambenih interesa; u tom pogledu ponavlja svoj zahtjev za delegiranim aktima za programe rada industrijskih programa u području obrane koji se financiraju iz proračuna EU-a; odlučno ponavlja svoj poziv na uspostavu punopravnog odbora Europskog parlamenta za sigurnost i obranu s punim zakonodavnim i proračunskim odgovornostima u vezi s pitanjima europske obrane, uključujući mjere za jačanje EDTIB-a, pod uvjetom da taj odbor preuzme vodeću ulogu u novoj pravnoj stečevini u sektoru obrane u okviru EU-a s nadzornim, zakonodavnim i proračunskim ovlastima;

109. ističe, u vezi s uspješnom suradnjom SEDE-a i Odbora za industriju, istraživanje i energetiku u postupku uspostave Akta o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave (EDIRPA), da bi do uspostave punopravnog odbora pododbor trebao biti uključen u sve zakonodavne postupke s relevantnim posljedicama za europsku obranu;

110. poziva ESVD da SEDE-u podnosi redovita i sveobuhvatna izvješća o provedbi Strateškog kompasa;

°
° °

111. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Europskom vijeću, Vijeću, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, predsjednici Komisije i nadležnim povjerenicima, glavnom tajniku UN-a, glavnom tajniku NATO-a, predsjedniku Parlamentarne skupštine NATO-a, agencijama EU-a u području sigurnosti i obrane te vladama i parlamentima država članica.